

Kako ukrotiti hudournike

Foto: arhiv Občine Kočevje

Zgodovina naravnih nesreč kaže, da Slovenijo večje poplave prizadenejo približno vsakih 25 let. Meteorologi so letos avgusta pričakovali najhuje, a so poplave s svojo intenzivnostjo kljub vsemu presenetile. Prizadetih je bilo kar 183 slovenskih občin, poškodovanih je bilo najmanj 3500 objektov in porušeni 34 domov, razseljenih je bilo 649 oseb, ob izjemnem dogodku in ob odpravljanju njegovih posledic pa je umrlo sedem ljudi. Dnevno je pri odpravi posledic poplav sodelovalo od 2.000 do 8.000 članov sil zaščit in reševanja, sodelovalo je tudi več kot 33.000 tisoč prostovoljcev.

Vlada je sprejela več zakonskih ukrepov za sanacijo in povračilo škode, stroka pa poudarja, da bomo morali temeljito premisliti o nadaljnjem upravljanju voda v Sloveniji in izvesti podrobno analizo.

"Pravi učitelj mora imeti žar, da motivira učence"

"Na mestu učitelja oblikuješ mlade ljudi in usodno vplivaš na njihove življenjske odločitve," o učiteljskem poklicu pravi Gregor Pečan, novi ravnatelj Gimnazije in srednje šole Kočevje. Mesto ravnatelja je stopnica višje: "To je velikanska odgovornost, ampak po drugi strani delo, ki te izpolnjuje."

Pečan je pot učitelja začel prav v Kočevju, kjer je na takratni srednji šoli poučeval tehnične predmete, letos pa je prevzel vodenje kočevske gimnazije in srednje šole. Spregovorili smo o trenutnih smernicah v slovenskem izobraževanju, potrebnih spremembah ter položaju in ugledu pedagoških delavcev.

Foto: Žarko Nanjara

Direktor Zdravstvenega doma Kočevje podal odstop

► stran 2

Vodi je treba dati prostor

► stran 4

Kultna Barbie

► stran 5

Intervju:
Gregor Pečan

► stran 6

Štiri nove
poslikave v
mestni galeriji

► stran 8

Pomoč in nega
na domu v občini
Kočevje

► stran 12

Pražen krompir s
kočevsko noto

► stran 14

"Narod si bo pisal
sodbo sam"

► stran 16

Kočevsko ostaja
zlata turistična
destinacija

► stran 18

Kaj so poklici
prihodnosti?

► stran 22

Direktor Zdravstvenega doma Kočevje podal odstop

Direktor Zdravstvenega doma Kočevje Gregor Košir in župan Vladimir Prebilič sta na nedavni tiskovni konferenci ocenila, da je kočevskemu zdravstvenemu domu uspelo rešiti temeljne težave s pomanjkanjem zdravnikov. "Trenutno v Zdravstveni dom Kočevje prihaja devet zdravnikov," je povedal Košir, ki je na konferenci podal odstop z mesta direktorja.

"Slovenski kadrovski bazen zdravnikov je prazen," je poudaril Košir, zato so se odločili za drugačen pristop in osebno navezali stike z zdravniki v Srbiji in Bosni in Hercegovini. Selitev zdravnika iz tujine ni samoumevna: "Kot lokalna skupnost smo delovali kot eno, lotili smo se reševanja njihovega stanovanjskega problema,

urejanja birokracije in dovoljenj. Če jim bomo ponudili konkurenčne pogoje, bodo ti zdravniki tukaj tudi ostali." Najprej je postopek novačenja trajal več kot leto dni, danes ga z vztrajnostjo in dobrim sodelovanjem s posebno službo na ministrstvu opravijo v nekaj mesecih. "Lokalna skupnost je svoje delo opravila," je razložil Košir in poudaril, da mora naslednje korake narediti država: ustrezno reformirati predvsem sistem upravljanja in vodenja javnih zavodov, da bodo lahko gospodarni, fleksibilni za vsakodnevne izzive in predvsem konkurenčni v plačnem sistemu.

Dosedanji direktor Zdravstvenega doma Kočevje Gregor Košir je na tiskovni konferenci podal odstop, a ostaja v lokalnem okolju,

Foto: Ž. N.

saj namerava za področje zdravstva skrbeti kot podžupan. "S tem bomo ločili operativno zdravstvenega doma od strateškega upravljanja zdravstva v občini," je povedal Košir. Postopek izbire novega direktorja bo predvidoma končan konec oktobra.

V zadnjih petih letih je Občina Kočevje v zdravstveno infrastrukturo investirala 6 milijonov evrov,

k čemur je država dodala približno 1,8 milijona evrov. Župan Vladimir Prebilič poudarja, da se je kakovost zdravstvene oskrbe bistveno izboljšala. "Za skrajševanje čakalnih dob je po našem razumevanju ključnega pomena primarna zdravstvena mreža," je povedal župan Vladimir Prebilič in dodal, da bi država morala poskrbeti za ustrezno plačilo zdravnikov, in to v obsegu, kot to lahko počnejo zasebne zdravstvene institucije, hkrati pa lokalnim skupnostim pomagati z dodatnimi viri financiranja, s katerimi bi vzpostavili boljše pogoje dela. "Če bo primarna mreža v lokalnem okolju oddelala svoje, bo pritisk na sekundarno in terciarno mrežo manjši," je poudaril Prebilič. Ž. N.

Hommage Milanu Butini

Z odprtjem razstave v Likovnem salonu Kočevje se je začel niz dogodkov, posvečenih 100. obletnici rojstva slikarja in likovnega teoretika dr. Milana Butine.

Likovnoteoretska zapuščina Milana Butine je močno zaznamovala slovenski likovni prostor. S svojimi pristopi, utemeljitvami in novimi dognanji je postavil temelje likovnoteoretske prakse in likovne pedagogike na Slovenskem, ki jo nadaljujejo in ohranjajo likovni pedagogi in vsi, ki se ukvarjajo z likovno umetnostjo. V Kočevju bo Butina predstavljen kot likovni teoretik, ki je prek slikarstva prihajal do likovnoteoretskih spoznanj in odkritij.

"Razstava je nekoliko drugačna, saj predstavlja slikarje kot likovne teoretike in likovne teoretike kot slikarje," je o razstavi povedala

kustosinja Nadja Kovačič. "Ker je vsak od umetnikov tudi likovni teoretik, sem poleg umetniškega dela dodala še fragment/misel avtorja o slikarstvu oziroma umetnosti. Na razstavi so tudi publikacije, likovno teoretski 'priročniki', ki jih lahko med ogledom obiskovalci prelistajo."

Da bi avtorja prikazali čim bolj večplastno, so se med seboj povezale različne ustanove. Galerija Staneta Kregarja bo med 5. 10. in 5. 11. predstavila Milana Butino kot izvirnega ustvarjalca tihožitij, Slovenski gledališki inštitut ga bo od 9. 11. do 29. 12. predstavil kot slikarja in scenografa, Galerija Hest v Mariboru pa ga bo med 28. 11. in 12. 12. predstavila kot avtorja številnih krajinskih upodobitev.

Novembra bo izšla tudi monografska publikacija, ki so jo

Foto: arhiv Likovnega salona Kočevje

pripravili v Pokrajinskem muzeju Kočevje v okviru občinskega tematskega kulturnega leta. V monografiji bo glavni poudarek na Butinovem slikarskem opusu, ki ga

je neumorno ustvarjal vse od študija na akademiji do smrti leta 1999. Avtorja monografije sta prof. dr. Jožef Muhovič in Nadja Kovačič. Ž. N.

Kočevje je dobilo novo ulico

V gospodarski coni LIK bo ulica, ki vodi k tovarni Yaskawa, dobila novo ime – Ulica Daigora Yasukawe. Pobudo za poimenovanje je podalo podjetje Yaskawa, dobrih dvesto metrov dolga ulica pa se bo imenovala po ustanovitelju podjetja. Ta ga je na Japonskem ustanovil leta 1915, kmalu je zraslo v eno vodilnih svetovnih podjetij na področju robotike, leta 2019 pa je v Kočevju odprlo tovarno industrijskih robotov.

Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen na Geodetski upravi Slovenije se je s poime-

Prikaz poteka ulice v gospodarski coni LIK. • Foto: Google maps

novanjem ulice strinjala, a pod pogojem, da je ime zapisano

pravilno. Komisija je namreč za mnenje o imenu ulice povprašala

strokovnjaka za japonščino z Oddelka za azijske študije Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, ki je poudaril, da se ime ustanovitelja Yaskawe po veljavnem sistemu transkripcije zapiše kot Yasukawa, a izgovarja brez vokala u, zato je bilo zaradi lažje izgovarjave kot ime podjetja izbrano Yaskawa. Imena osebe ne moremo preoblikovati kar po svoje, zato je ustrezno ulično poimenovanje Ulica Daigora Yasukawe. Poimenovanje je na 8. redni seji na predlog župana potrdil občinski svet. Ž. N.

Javni poziv za dodelitev štipendij fundacije Alenke Gabrič

Fundacija Alenke Gabrič objavlja javni poziv za dodelitev štipendij za šolsko in študijsko leto 2023/2024. Štipendije so namenjene nadarjenim dijakom in študentom, ki so izkazali nadarjenost in uspešnost v osnovni in srednji šoli ter tudi v zunajšolskih dejavnostih. Do štipendije so upravičene osebe s statusom dijaka in osebe s statusom študenta, ki so državljani Republike Slovenije in imajo stalno bivališče v občini Kočevje, Kostel, Osilnica, Ribnica, Sodražica, Loški Potok ali Velike Lašče. Fundacija bo dodelila dve štipendiji, dijak štipendist bo tako prejel 150 evrov na mesec, izbrani študent pa 250 evrov na mesec.

Vlogo za štipendijo zainteresirani lahko pridobijo na sedežu Radia Univox v Rožni ulici 39 v Kočevju. Dodatne informacije in pojasnila so vlagateljem na voljo na telefonski številki 01 893 99 10 in na elektronskem naslovu: uros.novak@univox.si. Zadnji rok za oddajo vlog je ponedeljek, 25. september.

U. N.

Uvodnik

Noam Chomsky, priznani ameriški intelektualec, je z Edwardom S. Hermanom leta 1988 izdal knjigo Proizvajanje soglasja, v kateri sta podala svojo analizo propagande in medijev. Množični mediji, pri katerih imata v mislih predvsem ameriške, opravljajo predvsem propagandno funkcijo države v spregi s finančnimi elitami.

V informacijski dobi imajo mediji vse večji vpliv, a se spletno omrežje nanje hitro odzove. Pod vsako novico uveljavljenih medijskih hiš se pojavi nova verzija resnice, ki jo ponujajo t. i. alternativni mediji. Informacijska doba je pohitrila prenos informacij, a reči, da s svojo delno demokratizacijo predstavlja protitež množičnim medijem, ni ustrezno. Če naj bi sami kritizirali množične medije kot orodje propagande finančnega sektorja ali globalnih elit, se za njimi skriva prav isti poslovni model, naj bo to proticepilski lobi, ki služi s prodajo alternativnih načinov zdravljenja, ali propaganda ene od svetovnih velesil, saj alternativni mediji zelo skrivajo svoje ozadje financiranja.

Chomsky naj bi letos v okviru platforme Masterclass predaval o boju proti dezinformacijam, a se je nanj hitro vsul plaz kritik, predvsem podpornikov Ukrajine – veliki borec za svobodo govora naj bi le naselil propagandi, ki ustreza interesom Rusije. A ta primer še zdaleč ni prvi, saj je bil Chomsky že dolgo deležen očitkov zanikovanja genocida, predvsem v Bosni in Siriji, njegovim kritikom pa je skupno to, da v akademskem in medijskem prostoru nimajo močnega glasu, Chomsky pa je eden najbolj citiranih intelektualcev današnje dobe.

Komu zaupati, se lahko vprašamo. Kritika množičnih medijev kot propagandnega orodja držav je še vedno koristno orodje za preverjanje resničnosti informacij, po drugi strani pa alternativnim figuram, ki se prikazujejo kot svetilniki resnice, ni zaupati, saj so za njimi še bolj skriti viri financiranja. Odgovor bi bil medijski servis, ki deluje v interesu javnosti brez vplivov politike ali kapitala. Lažje reči kot storiti, a je novinarstvo že od svojih začetkov v precepu interesov.

Žarko Nanjara
odgovorni urednik

Popis škode po poplavah v občinah

Velik del Slovenije so na začetku avgusta prizadele katastrofalne poplave, ki nas k sreči niso dosegle. Ne glede na to pa Kočevje ni stalo križem rok in v tednu dni poslalo prvo ekipo kočevskih javnih služb in podjetnikov v Medvode, ki je pomagala pri sanaciji in odvozu odpadnega in naplavljenega kosovnega materiala. Občina Kočevje je hkrati iz proračunske rezerve dvema od najbolj prizadetih občin omogočila tudi finančno pomoč. Občini Solčava in Ljubno ob Savinji sta tako prejeli vsaka po 10.000 evrov sredstev za odpravo posledic poplav.

Kočevje je bila občina Kočevje med prvimi, ki je zagotovila pomoč popisovalcem in na teren prispevala eno številčnejših ekip. Šest ekip popisovalcev in popisovalcev iz različnih strokovnih služb je odšlo v občine Dobrova-Polhov Gradec, Solčava, Ljubno ob Savinji in Škofja Loka, dodatno pa je pri tem pomagala še dodatna izkušena zaposlena, ki je registrirana za vnos popisane škode v poseben program. Vsi zaposleni so bili ustrezno opremljeni z obrazci, laserskimi metri, delovno obutvijo in službenimi vozili, saj so lahko le tako prizadetim občinam ponudili celovito pomoč in jih niso obremenjevali z iskanjem opreme.

Z delom na terenu so prepoznali številne izzive, nato pa predlagali tudi konkretne rešitve in predloge. Občina Kočevje bo v okviru svojih zmožnosti še naprej ponujala pomoč vsem, ki bi jo tudi v pri-

Foto: arhiv Občine Kočevje

hodnje potrebovale, saj se iz prve roke zaveda, kako je, ko se zgodi kaj tako nepredstavljivega, kot so bile tokratne poplave. Hvala vsem prostovoljcem in prostovoljkam ter vsem podjetjem, ki kakorkoli pomagajo pri odpravljanju posledic nedavnih naravnih nesreč.

S. D.

OBVESTILO

Uredništvo časopisa Kočevska obvešča, da je rok za oddajo prispevkov za oktobrsko številko 10. 10. 2023. Gradivo pošljite na naslov info@kocevski.si.

KOLENDAR DOGODKOV

Združenje borcev za vrednote NOB Kočevje	Spominska svečanost ob 79. obletnici zmagovitih bojov XVIII. divizije za obrambo Bele krajine in 81. obletnica Roške ofenzive	23. 9. 2023 ob 11:00	Koprivnik
Pokrajinski muzej Kočevje	Kratka vodstva ob 80. obletnici zasedanja Zbora odposlancev v Kočevju	od 28. 9. od 8.00 do 12.00	Pokrajinski muzej Kočevje
Pokrajinski muzej Kočevje	Vodstvo po razstavi 150 let Gimnazije Kočevje 1872-2022	29. 9. 2023 ob 20:30	Pokrajinski muzej Kočevje
Pokrajinski muzej Kočevje in Hiša eksperimentov	Noč raziskovalcev	29. 9. 2023 od 17.00 do 22.00	Pokrajinski muzej Kočevje

KDO?

KAJ?

KDAJ?

KJE?

Vodi je treba dati prostor

Največja naravna nesreča je na dveh tretjinah Slovenije pustila ogromno razdejanje. Vse bolj muhasto vreme in globalne vremenske spremembe bodo zahtevali nove ukrepe, strokovnjaki pa opozarjajo, da bo po končani sanaciji treba izvesti temeljito analizo o uspešnosti protipoplavnih ukrepov, vzdrževanja vodotokov ter gradnji na poplavnih območjih. Oglasila se je tudi gradbena stroka, ki je opozorila na neustrezno grajenje mostov in obvodne infrastrukture. Strokovnjaki opozarjajo, da imamo glede naravnih nesreč izrazito kratek spomin in da bi veliko škode lahko preprečili z boljšim načrtovanjem in manjšim poseganjem v poplavna območja.

Ukročena narava?

Velika večina vseh strug vodotokov v razvitem svetu je močno zoženih in umetno poglobljenih. Začetki večjih posegov v struge na Slovenskem segajo v čas gradnje vodosilnih naprav, kot so mlinci in žage, in brodarstva, to je splavarjenje lesa ter transporta različnega blaga po rekah, predvsem Savi, Dravi in Muri. Naravni tok rek namreč ni ponujal stabilnega toka in dovolj velikih globin za splave in čolne, zato so z različnimi prijemi tok vode stabilizirali v stabilnejša in večja korita. Od takrat se je vodni prostor le manjšal, bodisi za potrebe kmetijstva, prometa ali poselitve. V zadnjih 50 letih je s cestami in različno energetsko ali komunalno infrastrukturo opremljen vsak tretji meter brežin vodotokov, na skoraj vsakih pet kilometrov pa jih preči most. Brežine in dna vodotokov morajo biti zaradi poplavne in erozijske zaščite ustrezno stabilizirani, ne le zaradi poplavne varnosti, ampak tudi zaradi varstva lastnine zemljišč. Poplavnih površin, ki bi bile redno poplavljanje, skoraj ni več, zaradi omejitve strug je voda v strugi višja, s tem pa večje vlečne sile, s čimer se povečuje nevarnost za porušitev mostov, zdrsov cest in preostalih objektov ob vodi.

"Mnogo objektov na in ob vodotokih, ki so se porušili ob letošnjih poplavah, je bilo inženirsko premalo premišljenih, zasnovanih na neustreznih mestih ali hidrotehnično manj umnih," je zapisala dr. Lidija Globevnik, predsednica Društva vodarjev Slovenije. "Načrtovanje, projektiranje, izvajanje in vzdrževanje vodnih in premostitvenih objektov ter objektov, ki stojijo v vplivnem območju poplav, je v zadnjih desetletjih postalo izjemno kompleksna naloga. Žal vedno manj razumljena in strokovna." Poudarja, da bi velik del škode in travm lahko prihranili z boljšim načrtovanjem, projektiranjem in nadzorovanjem, prihodnje načrtovanje pa bi se moralo izogibati gradnji na poplavnih površinah in tam, kjer se le da, razširjati struge vodotokov.

Najstarejši zapisi o poplavah na Slovenskem segajo že v srednji vek. O poplavah na Ljubljanskem barju so pisali že leta 1190 ter pozneje v 16. stoletju. Ljubljana je prvi protipoplavni projekt začel

la graditi leta 1554, leta 1780 so izkopali Gruberjev kanal, ki poteka vzporedno z naravno strugo reke. Novejši podatki o poplavah segajo v leto 1851, ko je pretok reke Drave dosegel 1000-letno povratno dobo. Pozneje so bile zabeležene velike poplave na Muri, Ljubljani, Dravi in na Koroškem, 1901 po vsej Sloveniji, 1905 na območju Krasi in 1910 v prispevnem območju reke Drave.

Hrvatov in Slovencev v imenu deželne vlade za Slovenijo odredeno, da urejanje hudournikov spada na ministrstvo za gozdarstvo in rudarstvo. Na začetku leta 1950 je bilo ustanovljeno Podjetje za urejanje hudournikov, ki je imelo na svojem vrhuncu približno 200 zaposlenih in je razpolagalo z velikim obsegom težke mehanizacije. Po osamosvojitvi je država ostala največja lastnica podjetja, a je pozneje skrb za vode

ška fakulteta Univerze v Ljubljani poudarja, da bo za celovito razumevanje avgustovskih poplav in za nadaljnje soočanje s prihodnjimi izzivi kot posledicami sprememb klime potrebna skrbna analiza preteklih naravnih nesreč. Ta bo morala obsegati tako celovito okoljsko forenzično analizo kot različne znanstvene in družboslovne analize. Poudarja, da bi bila potrebna osrednja informacijska točka, kjer

Poplave v Kočevju, september 1939. Vir: Kočevski zbornik, 1939, Kamra.si

Redno spremljanje in zapisovanje poplavnih dogodkov sta se začeli po 1. svetovni vojni. Med prvo in drugo svetovno vojno so bile zaradi posledic izjemno močnega deževja katastrofalne poplave sredi dvajsetih let. Poplave večjega obsega so se ponovno pojavile leta 1954, in sicer na porečju Savinje. V letih 1963 in 1965 so bile poplave zabeležene po vsej Sloveniji. Večjih poplav ni bilo do leta 1983 in 1987, ko so poplave prizadele Novo Goričo. Leta 1989 so bile katastrofalne poplave v povodju reke Savinje, večje poplave so prizadele večji del Slovenije 1990 in znova leta 1998.

Urejanje hudournikov ima v Sloveniji 140-letno tradicijo. V okviru Avstro-Ogrske je cesarsko-kraljevo ministrstvo za poljedelstvo leta 1884 izdalo odlok o ustanovitvi Gozdarsko-tehniškega oddelka za urejanje hudournikov, za slovenske dežele je takrat skrbela sekcija v Beljaku. Leta 1919 je bilo v uradnem listu Kraljestva Srbov,

prepuštila trgu. Za urejanje voda so začeli skrbeti koncesionarji, podjetje pa je leta 2012 končalo v stečaju.

Vodi je treba dati prostor

Vlada RS je na začetku meseca ustanovila poseben svet za obnovo po poplavah. Štirinajstčlansko zasedbo strokovnjakov vodi priznani gradbeni inženir Marjan Pipenbaher, ki poudarja, da bo treba bistveno spremeniti nadaljnje prostorsko načrtovanje ob vodi. Pipenbaher, inženir in graditelj mostov, med drugim tudi glavni projektant pelješkega mostu in viadukta Črni Kal, opozarja, da je bila večina porušenih mostov zgrajenih v drugi polovici prejšnjega stoletja. A so imeli mostovi na hudourniških rekah temeljno napako, saj ne bi smeli graditi podpornikov v koritu reke. Gradnja brez takšnih podpornikov bi bila sicer dražja, a bi ohranjala pretočnost reke.

Dr. Mihael Brenčič z Oddelka za geologijo Naravoslovnotehni-

bi bile zbrane vse informacije o preteklih nesrečah, saj so raztresene po posameznih sektorjih ministrstev, statističnem uradu ter številnih znanstvenih in strokovnih člankih, a bolj gremo nazaj v čas, bolj se te informacije izgubljajo. "In nič čudnega ni, da zdaj beremo opozorila in mnenja o tem, da se je nekaj podobnega že dogajalo, da so bila nekoč že izdana relevantna opozorila," je še zapisal na straneh Društva vodarjev Slovenije.

Pipenbaher je v intervjuju za televizijsko postajo N1 opozoril, da bo treba vodotoke celostno urediti ter tudi razmišljati o zadrževalnikih. Določeno zemljo bo treba prepustiti vodi, kar pa med ljudmi sproža velik odpor. "Ljudje hitro pozabljamo. Po dveh, treh letih spomin zbledi in takoj se začnejo pritiski, da bi se znova gradilo na poplavnih območjih," je povedal Pipenbaher. "Vodi je treba dati prostor. Mi smo ji ga vedno jemali. Ne gre drugače."

Žarko Nanjara

Kultna Barbie, za katero že desetletja nori ves svet

Točno 9. marca 1959 so na sejmu igrač v New Yorku prvič predstavili svetlolaso plastično lutko Barbie, ki je kmalu obnorela svet. Vlogo ene najbolj priljubljenih lutk pa ohranja še danes. Ne nazadnje, film, ki kultno lutko v človeškem telesu postavlja v rožnat svet, je to poletje širom sveta, tudi v Sloveniji, podrl rekorde v gledanosti. Kdo je torej Barbie? Kaj predstavlja? In zakaj je bila skozi zgodovino deležna številnih kritik?

Kljub siloviti konkurenci na področju igrač se je lutkam Barbie uspelo več desetletij obdržati na trgu, kjer je običajna življenjska doba igrač tri do pet let. Podjetje Mattel je do leta 2019, ko je igrača praznovala svojo 60. obletnico, prodalo več kot milijardo lutk v podobi odrasle ženske. Izumila jo je soustanoviteljica podjetja Ruth Handler. Navdih zanjo je dobila pri svoji hčeri Barbari, ko so bile igrače za punčke omejene in bolj kot ne osredotočene na gospodinjske vloge, medtem ko so imeli dečki precej več izbire in so se lahko prek igrač identificirali z astronauti, kavboji in piloti. Barbara se je domnevno igrala s papirnatimi lutkami, ki so spominjale na odrasle ženske, kar je navdihnilo njeno mamo, da je izumila kultno modro-oko blondinko. Z vizijo, da naj bi deklice naučila, da imajo v svojem življenju izbiro in da lahko postanejo, kar si želijo. To pa je bila, po besedah direktorja globalnega marketinga za Barbie pri podjetju Mattel Nathana Baynarda, tedaj radikalna ideja.

Barbie je bila skozi leta deležna različnih kritik, največ prav na račun svojega videza. Njene telesne mere so blago rečeno nerealne – če bi lutka oživila v človeški velikosti, bi bila visoka 1,75 metra, obseg prsnega koša bi znašal 91 centimetrov, obseg pasu 46 centimetrov, obseg bokov pa 84 centimetrov. In kot takšna je – če upoštevamo, da je do leta 1996 imelo v ZDA 99 odstotkov vseh deklic med tretjim in desetim letom starosti vsaj eno takšno lutko – postavljala in predstavljala (nedosegljiv) lepotni ideal. Njen videz je izrazito ženstven, kar poudarjajo tudi v oglasih. Opisujejo jo kot očarljivo, dih jemajočo, elegantno, nežno, sanjavo, modno, romantično, glamurozno ... In tudi, ko je članica policijske enote, ima gumijevko in voki-toki ter bleščečo večerno obleko za slavnostni ples, nima pa pištole in lisic.

Podjetje Mattel je sicer dolgo trdilo, da Barbie nima vpliva na podobo teles deklet, in pri tem raje opozarjalo, da nezadovoljstvo, ki ga nad svojimi telesi občutijo mlada dekleta, izvira iz podob koščenih manekenk. A nekaj študij je vseeno pokazalo, da podoba

Ruth Handler, ustanoviteljica podjetja Mattel, s kolekcijo lutk Barbie, 1961.
Foto: UCLA Digital Library

lutke vpliva na predstavo deklet o idealnem telesu. Študija iz leta 2006, objavljena v reviji *Developmental Psychology*, je pokazala, da so deklice, ki so bile v mladosti izpostavljene 'barbikam', bolj zaskrbljene zaradi vitkosti v primerjavi s tistimi, ki so bile izpostavljene drugim lutkam.

V preteklosti so imeli teoretiki kar nekaj očitkov o tem, kaj torej lutka sporoča deklicam. Ann Ruth Turkel, ameriška psihoanalitičarka, meni, da Barbie krepi kulturne ideale o položaju deklet in žensk v družbi in jim pošilja kulturna sporočila o tem, kakšne bi morale biti in kako bi se morale vesti. Čeprav je na voljo v različnih kostumih, tudi v športnih oblačilih in poklicnih uniformah – kar bi sicer lahko nakazovalo na njene intelektualne sposobnosti – je še vedno največkrat v svetleči obleki in čevljih z visoko peto, v ospredju pa sta tako

le njen videz in nedosegljiva postava. Ne nazadnje, kot v svoji knjigi o otroških igračah izpostavlja Bob Dixon, so prsti lutke Barbie združeni, tako da ne more ničesar prijeti ali držati, hkrati pa, naj bo bosa ali obuta, ne more stati brez pomoči. 'Ženstvenost', ki jo predstavlja lutka Barbie, pa ne narekuje le videza, temveč tudi pravila obnašanja, in sporoča naslednje: ženska naj bo tiha, vljudna, ustrezljiva in nežna.

Nekatere feministke tezi, da lutka Barbie svojo žensko moč zbira prek videza, nasprotujejo. Še več, vidijo jo kot simbol ženske emancipacije, saj dela, njeno premoženje in imetje pa ni odvisno od moškega. Lutka Barbie predstavlja veliko statusov v družbi – za začetek žensko, mlado odraslo osebo in belko, brez moža, otrok, nadrejenega, njen svet pa se vrti okoli nje same in prav s tem naj bi pri dekle-

tih spodbujala neodvisnost. "Barbie je super ženska, ki ima vse: ugaja moškim (in ženskam) s svojo podobo, ženskostjo in senzualnostjo ter jemlje dih s svojo uspešnostjo in slavo na vseh področjih. Vendar kljub svoji idealizirani podobi oziroma pojavnosti ostaja ujeta v plastičen okvir, zato se na srečo številnih še zdaleč ne more primerjati z žensko iz mesa in krvi," v svojem diplomskem delu *Telo po merilih lutke Barbie* ugotavlja Špela Zupan.

Sčasoma so pri podjetju Mattel začeli uvajati spremembe – spreminjali so ton njene kože, da je odražala druge narodnosti, in pozneje tudi poteze njenega obraza. Prvo temnopolto lutko, ki so jo poimenovali Christie, so predstavili leta 1968. Najbolj dramatična je bila sprememba njene postave – leta 2016 so ji dodali še drobno in visoko lutko, pa tudi najbolj presenetljivo – zaobljeno lutko z močnejšimi stegni, izbočenim trebuhom in zadnjico. A ta poteza je bila v veliki meri povezana z upadom prodaje – med letoma 2012 in 2014 je ta strmo padla za 20 odstotkov, padec pa se je nadaljeval tudi leta 2015.

Po drugi strani pa je 'barbika' tudi tlakovala pot ženskam, ko so jo leta 1965 oblekli v astronautko – štiri leta prej, preden je Neil Armstrong stopil na Luno. Igrača je pomembno vplivala na družbene vrednote in razumevanje ženske neodvisnosti, ki pa je kljub vsemu poveljevala življenjski slog bogatejših. Tudi pri svojih 64 letih Barbie ostaja mladostna, aktivna in brez otrok. Osrednja ideja znamke je, da gre za mlado neodvisno žensko, ki se fokusira na kariero. To idejo pri podjetju promovirajo na različne načine, pred dobrimi 30 leti se je iz lutke razvila medijska franšiza z animiranimi filmi, serijami, videoigami in glasbo. To poletje pa je studio Warner Bros predstavil film *Barbika*, ki ga je režirala Greta Gerwig, v prvih treh tednih pa je z zaslužkom v kinodvoranah na globalni ravni presegel milijardo dolarjev in s tem postal prvi film s takšnim izkupičkom, ki ga je režirala ženska. Zaradi izjemnega zaslužka mu zdaj pravijo tudi 'fenomen barbillion'.

Neja Jerebičnik

"Prva naloga, ki jo moramo doseči, je vrniti ugled poklicem"

Foto: Žarko Nanjara

Gregor Pečan se je po končanem študiju elektrotehnike posvetil učiteljevanju. Njegova prva služba učitelja je bila v Kočevju, kjer je na srednji šoli poučeval strokovne predmete. Pozneje je poučeval tudi matematiko na vseh nivojih srednješolskega izobraževanja, od maturitetnih oddelkov do prilagojenega programa. Poučeval je tudi tehnično vzgojo ter predmete iz računalništva.

Od leta 2015 je predsednik Združenja ravnateljic in ravnateljev, kjer vneto opozarja dolgoletno zanemarjanje učiteljskega in ravnateljskega poklica. Leta 2006 je postal ravnatelj na Osnovni šoli Janka Modra v Dolu pri Ljubljani, po dobrih treh desetletjih pa se je vrnil v kraj, kjer je opravljal svojo prvo službo, ter prevzel mesto ravnatelja Gimnazije in srednje šole Kočevje.

V Kočevje ste se vrnili po 32 letih. Kakšne spremembe zaznavate?

Že takrat sem se tukaj počutil izjemno dobro, v vmesnem času pa se je kar nekaj stvari spremenilo na bolje. Včasih je bilo prisotne veliko negativnosti zaradi zaprtosti območja v povojnem času, a sem že takrat menil, da ima Kočevje velike razvojne potenciale, ki ste jih zdaj začeli izkoriščati.

Kakšni so vaši trenutni načrti za Gimnazijo in srednjo šolo?

Prvo leto ne nameravam delati velikih sprememb, ker bi bilo to precej nespametno, če le ne najde-

mo nečesa, kar bi bilo treba zaradi objektivnih razlogov spremeniti. Sicer pa bom predvsem skrbel, da šola deluje vsaj tako dobro, kot je delovala do zdaj. Imam dobre sodelavce, saj je dober kolektiv, na katerega se lahko zaneseš, neprecenljiv. Sem optimističen, šola ima tako kot celotna regija zelo velike razvojne potenciale.

Gimnazija in srednja šola Kočevje ima podobne težave kot preostale šole na obrobju Slovenije, in sicer financiranje. Sistem glavarin je ustrezen za šole, ki so v središču države in imajo dober vpis, za preostale pa je financiranje presiromašno, zato je treba

vsako leto prosjati za dofinanciranje in ga utemeljevati. Za razvoj pa je sredstev zagotovo premalo. K sreči je kočevska občina precej naklonjena sofinanciranju, bi pa vseeno potrebovali mnogo več sredstev, za kar pa tudi ni primerne zakonske podlage. Lokalni skupnosti je dobro delujoča srednja šola v interesu, saj si nihče ne želi, da bi se mladi iz širše regije vozili v Ljubljano, saj je odliv iz teh krajev že tako velik.

Nedavne poplave so povzročile izjemno škodo tudi v šolstvu. Ali so prvega septembra vse šole odprle svoja vrata?

Vse šole so se odprle, a jih ima veliko še vedno hude težave. Devetnajst šol je bilo v poplavah prizadetih, ena od najhujše je bila osnovna šola v Mengšu, kjer so ostali brez veliko učilnic in telovadnice.

Bistveno večji problem je pomanjkanje kadra. Nekatere šole imajo resne težave in do zadnjega niso vedele, kako bodo začele pouk, in še vedno nimajo zaprte kadrovske slike. Predmete poučujejo ljudje, ki nimajo ustrezne izobrazbe, in ni več karikiranje reči, da obstajajo šole, kjer učitelj športa poučuje matematiko, geograf ali zgodovinar poučujeta fiziko in podobno.

Tudi ministrstvo za vzgojo in izobraževanje do nedavnega ni bilo pripravljeno priznati, da šolski sistem pesti kadrovska kriza, ampak so problem relativizirali, češ da se bodo v prihodnjih petih letih generacije tako zmanjšale, da bo v državi 400 oddelkov manj. A to ne drži, saj se bo v naslednjih petih do desetih letih upokojilo štiri do pet tisoč učiteljev. Tudi pedagoškim fakultetam ne uspeva zapolniti vpisnih mest, številni diplomanti pa karijerne poti začnejo iskati zunaj šolstva. To je velikanski problem, ki se ga v tej državi ne lotevamo z ustrežno resnostjo, zato se bojim, da se bo kriza le še zaostрила.

Kako ste zadovoljni z delom vlade in ministrstva za izobraževanje?

Trenutna vlada in ekipa na ministrstvu je kljub vsemu v marsikaterem oziru precej boljša, kot so bile ekipe pred njo. Nikakor ne gre zanikati pozitivnega premika pri sprejemu kadrovskih normativnih okvirov, res pa je, da smo morali napeti mišice in izsiliti določene spremembe, saj ministrstvo vztrajno želi manjšati proračun na področju šolstva, kar je zelo nespametno.

Tudi pri zakonu o osnovni šoli so zapisane marsikateri stvari, na katere smo opozarjali že 20 let, a doslej nobena ekipa ni imela dovolj poguma, daljnovidnosti ali politične moči, da bi jih sprejela. Nismo zadovoljni z vsem zapisanim, saj je pri nekaterih spremembah viden vpliv lobijev, a so določene naše pripombe vendarle našle svojo pot v zakonodajo.

Katere so nujne spremembe, ki bi jih morali izvesti v slovenskem šolskem sistemu?

To je zelo široka tema. Menim, da bi morala reforma močno poseči v predmetnik osnovnih šol. V tretjem triletju bi morali učence usmerjati glede na njihovo nadaljnje šolanje in življenjsko pot, saj jih še vedno izobražujemo po 'gimnazijskem programu' in jih ne pripravljamo na poklicno pot. Čeprav je obseg splošnega znanja, ki ga pričakujemo od vsakega človeka, danes večji, ni nujno, da ima vsak gimnazijsko znanje, če so njegove življenjske aspiracije biti dober podjetnik, trgovec ali obrtnik. Zato je prva naloga, ki jo moramo doseči, vrniti ugled poklicem. Poklicne šole imajo premajhen vpis, na gimnazijah se je vpis v zadnjih letih sicer zmanjšal na 38 % (včasih je znašal skoraj 60 %), kar pa je za našo deželo še vedno preveč.

Velike polemike so bile glede učenja tujih jezikov. Sistema izobraževanja ne gre razvijati glede na najšibkejši člen in reči, da ne moremo uvesti učenja dveh tujih jezi-

kov, ker imajo nekateri probleme že z enim. To zagotovo ni ustrezno. Pomembno se je vprašati, kakšna bo strategija razvoja naše države in kakšne bodo smernice. To je vprašanje, na katero si ni odgovorila še nobena vlada do zdaj. Verjetno ne moremo konkurirati državam z občutno cenejšo delovno silo, prav tako pa ne moremo iti zgolj in samo po poti visoke tehnologije, saj bomo stežka konkurirali gospodarskim velesilam. To ne pomeni, da teh smeri ne razvijamo, ne more pa to biti edina prevladujoča strategija razvoja. Ostanemo nam storitvene dejavnosti, turizem ... za kar pa se moramo znati dobro promovirati in imeti dobro izdelane podporne službe. To pomeni, da je temu treba prilagoditi tudi šolstvo, to pa brez dvoma pomeni učenje več tujih jezikov.

Mednarodno primerljive raziskave kažejo, da so začeli naši mladostniki zaostajati pri računalniški informacijski pismenosti, zato bi bilo smotno uvesti tudi računalniški predmet v najzgodnejše razrede osnovne šole.

Izobraževanju v Sloveniji so namenjeni le štirje odstotki BDP, a izračuni kažejo, da lahko s petodstotnim financiranjem le ohranjamo doseženo raven sistema, za razvoj pa bi bilo v šolstvo treba investirati veliko več sredstev. A obeti niso rožnati, saj naj bi moral minister za izobraževanje v prihodnjem letu znižati proračun za več kot 160 milijonov evrov. Kaže, da se nam spet približuje recesija in morda finančna kriza, zato bi morali premisliti o vlaganju v prihodnost, to pa je šolstvo.

Pravite, da učitelji ne le učite mlade ljudi, ampak jih oblikujete na njihovi življenjski poti. Učiteljski poklic bi tako moral biti poslanstvo, a je vse manj privlačen, predvsem zaradi prenizkih plač. Kako bi povrnili ugled učiteljskemu poklicu?

Zelo težko je vzpostaviti ugled samo na osnovi moralnih in etičnih vrednot, živimo pač v kapitalizmu, ko je, žal, prevladujoč zlasti materialni status posameznika. Prav tako v šolstvu niso bleščeči niti materialni pogoji, saj šolam sredstva za materialne stroške nižajo že preteklih 15 let. Poklic ni privlačen tudi zaradi velikanskih pritiskov staršev, ki so jih deležni učitelji. Ti se začnejo že v vrtcu, izrazito se povečajo v zadnjem triletju zaradi obveznih točk, ki so potrebne za vpis v srednje šole. Starši si danes jemljejo pravice, da usmerjajo delovanje učiteljev, a je njihova mnenja treba jemati z zadržkom, saj bi izrazito nasprotovali spremembam, kot na primer učenju dveh tujih jezikov.

Na Finskem so učitelji bistveno bolje plačani, ampak je tam tudi veliko težje postati učitelj. Poglejva primer, ki se je zgodil v domu za ostarele v Trebnjem. Za tovrstne službe (delo z ranljivimi deli populacije) bi morali biti obvezni psihološki preizkusi, ali človek sploh spada na takšno delovno mesto, podobno bi veljalo storiti tudi v šolstvu.

Dokaz, da je naš šolski sistem na državnem nivoju potreben hude prevetritve, je tudi več kot 2000 akreditiranih višjih in visokošolskih programov, kolikor jih po vsej verjetnosti zagotovo ne potrebujemo. In če imamo tako širok diapazon možnosti vpisovanja, določeni programi, ki bi jih nujno potrebovali za delovanje lastnega sistema, ostajajo prazni. Zato nimamo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov, nimamo logopedov, manjka že vseh učiteljev, ne le matematikov, tehnikov fizikov ... le športnikov je ta trenutek še vedno dovolj.

Tudi profesorji na pedagoških fakultetah nimajo izkušenj z učiteljevanjem. Pravi učitelj mora imeti žar, da motivira učence, in tega mora prenesti tudi na naslednjo generacijo učiteljev.

Podpirate sprejemne izpite za vpis v srednje šole?

Vsekakor. V nacionalno preverjanje znanja vlagamo velikanska sredstva, a to postane le še dodatno presejalno sito za vpise v srednje šole (samo nekaj deset šol v Sloveniji ima omejitve pri vpisu). Sprejemnim izpitom nasprotujejo s precej neprepričljivimi argumenti, saj naj bi zaradi njih postale ocene sekundarnega pomena, a je ravno obratno. Leta 2019 je na nacionalnem preverjanju znanja iz slovenščine med 16.000 devetošolci maksimalno število točk dosegla le ena dijakinja, pa odgovorni vseeno zatrjujejo, da je z NPZ-ji vse v redu. Ravnatelj gimnazij iz bolj centralnih lokacij države natančno vedo, iz katerih osnovnih šol bodo dobili učence s šibkim znanjem, a z dobrimi ocenami, in iz katerih otroke, ki prinesejo s seboj več znanja. Učitelji zdaj delijo višje ocene, da s tem otrokom ne bi zaprli poti na srednje šole.

Na nedavni konferenci Združenja ravnateljic in ravnateljev na Brdu ste opozorili na anomalije pri plačah ravnateljev. Kakšen je njihov trenutni položaj?

Plača ravnatelja je fiksna in pogojena z velikostjo šole, in sicer je razvrščena med 49. in 54. plačnim razredom, prištet ji je le še dodatek na delovno dobo. Tudi dodatni strokovni nazivi svetovalca, svetnika ali višjega svetnika ne štejejo k višini plače, kar je

narobe, kot da ravnatelj nismo strokovni delavci in pedagoški vodje. To je problem, na katerega opozarjamo že dolgo. Učiteljem se plača, ko dosežejo strokovni naziv, močno spremeni, na srednje veliki šoli pa je ravnatelj po višini plače v najboljšem primeru med petim in desetim mestom, še huje je na manjših šolah. Z zadnjo spremembo Pravilnika o napredovanju v nazive in uvedbo naziva 'višji svetnik' se bo to razmerje samo še poslabšalo. Vsi se strinjajo, da je menedžer v gospodarstvu pomemben za uspeh podjetja, v šolstvu pa ta vidik odločevalci zanemarijajo. Ravnatelj je mnogokrat med kladivom in nakovalom, saj se sooča s pritiski z vrha, hkrati pa je postopek imenovanja takšen, da mora biti ravnatelj všečen trem ali štirim skupinam, če želi nadaljevati svoje delo: zaposlenim, dijakom, lokalni skupnosti in staršem. Ali je dobro, da mora vodja biti všečen? Za kakovostno delo izobraževalnega zavoda in za dobro učencev in dijakov so potrebni tudi ukrepi, ki pa so lahko med temi skupinami nepopularni, tako da je odgovor na prejšnje vprašanje zagotovo NE.

Kakšno avtonomijo ima ravnatelj pri svojem delu?

Kolikor si je vzame. Sam sem vedno stal za svojimi odločitvami. A traja kar nekaj časa, da pri vseh deležnikih, ki so vpleteni v imenovanje, dosežeš zaupanje, da so tvoje odločitve resnično potrebne za dobro delovanje zavoda. To pa je kar zahtevno in zato imamo ravnatelje, ki izrazito skrbijo za to, da so všečni, zaradi česar lahko trpi kakovost izobraževanja na šoli, in tudi takšne ravnatelje, ki so preveč avtoritarni in zato na položaju ne preživijo več kot en mandat.

Kaj potem naredi dobrega ravnatelja, je ravnatelj učitelj ali menedžer?

Na žalost so stvari v zadnjih letih krenile v to smer, da je ravnatelj vse bolj menedžer, uradnik in upravni delavec kot pedagoški vodja. To se opazi tudi pri inšpekcijskih nadzorih, kjer inšpektorje bolj kot delovanje šole zanimajo papirji. Vsak javni zavod bi moral biti vsakih pet let deležen rednega inšpekcijskega nadzora, a se to v praksi ne dogaja. Pri pregledih, ki so redki, tako sploh ne obiščejo pouka, se ne pogovorijo z ravnateljem in vodstvom šole o delovanju zavoda, o doseženem, o prednostih, slabostih, le preučijo birokracijo in notranje akte, arhiv, dokumentacijo ... Inšpekcijski nadzori bi morala vključevati tudi svetovalno funkcijo, česar pa je v praksi izjemno malo ali nič.

Žarko Nanjara

Začetek novega šolskega leta

Na prvi septembrski petek je v naši občini v šolske klopi prvič sedlo 167 otrok. Tako kot že vsa leta jih je na kočevskih osnovnih šolah pozdravil župan dr. Vladimir Prebilič, v popoldanskem terminu pa podžupan Andrej Mladenović. Tako otrokom kot staršem sta na ta pomembni dan namenila nekaj spodbudnih besed in zaželela veliko novega znanja in prijateljstev. Prvošolce je Občina Kočevje tudi tokrat na šolsko pot pospremila s prvo šolsko beležnico in občinsko zastavico, v sodelovanju s SPV pa tudi kresničkami in drugimi materiali za varnost v prometu. V naši občini je sicer letos v šolske

Foto: arhiv občine Kočevje

klopi sedlo 1440 osnovnošolcev in osnovnošolk.

Občina Kočevje že vrsto let sodeluje v nacionalnem projektu

varnih poti v šolo, v sklopu katerega potekajo številne aktivnosti, ki prispevajo k varnosti otrok, zlasti ob začetku novega šolskega

leta. V letošnji akciji je sodelovalo 10 pripadnikov Policijske postaje Kočevje, 15 članov ZŠAM Kočevje, štirje člani moto kluba Kočevski medvedi in dva uslužbenca medobčinskega redarstva. Na šolskih poteh v Kočevju, Stari Cerkvi, Livoldu in Kočevski Reki so skrbeli za varnost vseh udeležencev v prometu. Policisti pa so prvošolce že tradicionalno obiskali tudi v razredih. Celotna ekipa se je ponovno izkazala, saj ni bilo prijavljene nobene nezgode, za kar se zahvaljujemo in vabimo k sodelovanju tudi prihodnje leto. Z dobrim zgledom pa lahko vsi vsak dan prispevamo k varnosti otrok. **K. G., I. M.**

Štiri nove poslikave v mestni galeriji

Kočevje je bogatejše za štiri nove murale oziroma stenske poslikave, ki jih je izbrala strokovna komisija na podlagi javnega poziva. Ta je bil tudi letos zasnovan tako, da umetniška dela odražajo lokalno identiteto in zgodovino Kočevskega, saj so izhodiščne tematike pretekla kulturna leta, ki ponujajo široko ustvarjalno polje.

Med letošnjimi avtorji sta dve že poznani imeni iz minulega leta, in sicer Bine Skrt in Klara

Perušek. Oba sta tokrat izbrala tematiko kočevskega letalca Hansa Ivana Ramorja. Klarino poslikavo najdete na Tomšičevi ulici ob kolesarski stezi, Binetovo pa na fasadi telovadnice pri knjižnici. Predstavljata se nam tudi dva nova avtorja, mladi umetnik Bor Šparemblek, ki je ustvarjal na tematiko čebel pri parku medgeneracijskega sodelovanja, in izkušeni ustvarjalec Tomaž Milač, s prepletom simbolov naše identitete in zgodovine na

Foto: arhiv Občine Kočevje, poslikava Bora Šparembleka

stavbi v starem mestnem jedru. Ob tem se zahvaljujemo tudi lastnikom fasad objektov za posluh za umet-

nost in uspešno sodelovanje.

V naši mestni galeriji na prostem lahko tako trenutno uživate v ogledu osmih velikih umetniških poslikav. Odkrijete jih lahko naključno na sprehodu po mestu ali si splanirate pot s pomočjo trase na občinski spletni strani. Poteka še en razpis za manjše poslikave javnih elektro omaric, ki se zaključi konec septembra, in upamo, da vas kmalu lahko povabimo tudi na ogled teh. **T. Š., K. G.**

Na Rudniškem jezeru bo nastala učna pot o pticah

Občina Kočevje je poleti prejela odobrena nepovratna finančna sredstva za projekt urejanja območja Rudniškega jezera, s katerim bomo pridobili kakovostno infrastrukturo in nove vsebine o naravi in zgodovini jezera. Celotna vrednost projekta je ocenjena na 417.193 evrov, z naslova razpisa za javno turistično infrastrukturo, ki ga je objavilo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,

pa bo projekt sofinanciran v višini 66 % oziroma 273.569 evrov. Ministrstvo je s sredstvi podprlo investicije v infrastrukturo, ki je neposredno povezana s turizmom, in zgolj okoljsko učinkovite in zeleno naravnane rešitve.

V okviru projekta bomo v Kočevju skupaj s partnerji, Zavodom Kočevsko in Društvom za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, ob jezeru uredili učno pot o

Foto: Mitja Ofak

pticah z različnimi info točkami in opazovalnicami ptic. Nad glavno plažo pri parkirišču bodo urejene

nove površine za športnorekreativne aktivnosti, in sicer za vadbo na prostem, manjše otroško igrišče in urbana oprema ter hortikultura ureditev območja z zasaditvami dreves in grmovnic. V okviru aktivnosti projekta bomo dobili tudi razstavo o nekdanjem rudniku premoga, ki je stal na območju današnjega jezera. Vse aktivnosti se izvajajo letos in v prihodnjem letu. **T. R.**

Likovni salon z osveženo podobo

Občina Kočevje je poleti poskrbela za zamenjavo stavbnega pohištva v poslovnem prostoru na Trgu zbora odposlancev, kjer ima prostore Likovni salon Kočevje. Obstoječa okna in vhodna vrata so bila dotrajana in neučinkovita, saj je bilo oteženo zapiranje in zaklepanje vrat, okna niso več tesnila in so bila energetska potratna, hkrati pa je bil hrup od zunaj lahko izjemno moteč, kar je zmanjševalo kakovost poteka

programskih aktivnosti v prostoru.

Novo stavbno pohištvo je vizualno identično staremu, saj je stavba del arhitekturne kulturne dediščine. Za zamenjavo je poskrbelo podjetje Inles Ribnica, ki je stavbno pohištvo tudi izdelalo in vgradilo. Hkrati se je obnovila notranjost prostora, in sicer vhodni prostor s stopnicami, zamenjale so se obstoječe lamelne zavese z namestitvijo sodobne

Foto: arhiv občine Kočevje

in uporabnejše zatemnitve prostora, s pleskarskimi deli pa smo obnovili stene, ki so bile zaradi nameščanja in odstranjevanja raz-

stavljenih umetniških eksponatov poškodovane. Celotna vrednost investicije v poslovni prostor je znašala 34.686 evrov.

Zaradi izvedbe del je bila žal predčasno zaprta razstava Aprilije Lužar Mala retrospektiva, za kar se vsem opravičujemo in zahvaljujemo za razumevanje. Hkrati pa tudi lepo vabljeni na ogled novih vsebin v obnovljenih prostorih Likovnega salona Kočevje. **M. B.**

Šesto leto pomoči pri prilagoditvah bivalnih prostorov

Občina Kočevje je v sodelovanju z Območnim združenjem Rdečega križa Kočevje, Društvom invalidov Kočevje in Centrom za socialno delo Osrednja Slovenija-zahod v letu 2023 izvedla že 6. Javni poziv za pomoč pri prilagoditvah bivalnih prostorov gibalno oviranim osebam s stalnim prebivališčem v naši ob-

čini. Na pozivu so bili letos uspešni trije vlagatelji, ki so zaprosili za pomoč pri prilagoditvi kopalnic. Skladno z merili poziva je posamezen vlagatelj upravičen do 50 % stroškov prilagoditve oziroma do 2.000 evrov. Občina Kočevje je za namen prilagoditev bivalnih prostorov od leta 2018 do danes namenila

Foto: arhiv Občine Kočevje

že več kot 27.000 evrov. S ponujeno finančno pomočjo pa so posamezniki lažje poskrbeli za ustrezne prilagoditve kopalnic, stopnišč in vhodov v stavbo. Kot invalidom in starejšim prijazna občina bomo s projektom finančne pomoči nadaljevali tudi v prihodnjih letih.

L. H.

Prenova drevoreda nasproti pošte

Jesenov ožig je gliva, ki je k nam prišla iz vzhodne Azije leta 2006 in od takrat po celotni Sloveniji opazamo propadanje jesenov. Okužbe občutljivih dreves so navadno množične, vendar se drevo bori in močno odganja iz brstov, zato lahko opazimo številne odmrle suhe veje in hkrati odganjajoče žive

poganjke. Kljub temu je propad drevesa v roku sedem do 15 let neizogiben.

Jesenov ožig je pred leti napadel tudi drevored velikih jesenov nasproti pošte. Drevesa smo ves čas spremljali in vzdrževali, v bodoče pa to žal ni več smiselno. Drevesa je zaradi sušenja treba vsako leto moč-

Foto: arhiv Občine Kočevje

no obrezovati, hkrati pa ostaja možnost odloma ali poškodbe. Ker gre za nepovratno situacijo, bomo vseh devet velikih jesenov predvidoma novembra odstranili in takoj nadomestili z zasaditvijo bolj primerne drevesne vrste. Hkrati pa bomo nov drevored nekoliko podaljšali.

T. Š.

Atletska steza z novo podlago

Avgusta se je zaključila obnova atletske steze na športnem stadionu Gaj, kjer smo uredili novo podlago za boljše in varnejše treninge. V prvi fazi so se sanirale razpoke in druge poškodbe na stezi, sledil je t. i. retoping in nato še zaris novih črt. Za strokovno opravljeno izvedbo del je pos-

Foto: Javni zavod za šport občine Kočevje

krbel na razpisu izbran izvajalec Sport technology, d. o. o. Celotna investicija prenove atletske steze je znašala 65.000 evrov. Del sredstev za izvedbo investicije je Občina Kočevje pridobila na javnem razpisu Fundacije za šport, in sicer 26.100 evrov.

N. S.

Večja prometna varnost na državni cesti v Gorenju

Rekonstrukcija dela državne ceste v Gorenju, ki se je izvajala zadnjih nekaj mesecev, je bila julija zaključena. Naložbo smo na podlagi sporazuma o sofinanciranju na Občini Kočevje izvajali skupaj z DRSI, izvajalec del pa je bilo podjetje Trgograd, d. o. o. Osnovni cilj je bil povečanje prometne varnosti na območju naselja Gorenje, saj do zdaj ni

bilo urejenih ustreznih pločnikov, površin za kolesarje ter prehoda za pešce, prav tako pa niso bila pravilno umeščena avtobusna postajališča. Poleg naštetih ukrepov za povečanje varnosti se je uredilo še odvodnjavanje meteornih vod, vodovod, javna razsvetljava in preostala komunalna infrastruktura, korigirani pa so bili tudi priključki občinskih cest na

Foto: arhiv Občine Kočevje

državno, asfaltiran je bil celoten odsek državne ceste. Da bi zagotovili še večjo prometno varnost, smo na podlagi predlogov vaše skupnosti, ki opaža, da skozi Gorenje vozniki ne upoštevajo omejitev hitrosti, pristopili tudi k pridobivanju dokumentacije in ponudb za namestitev stacionarnega radarja.

G. Š.

Projekt Svet ponovne uporabe uspešno zaključen

Septembra se zaključuje projekt z naslovom Svet ponovne uporabe. V okviru tega je bil na deponiji v Mozlju postavljen šotor, v katerem Komunala Kočevje zbira kosovne odpadke, ki bi bili primerni za nadaljnjo predelavo in za katere potencialni potrošniki kažejo interes za nakup tovrstnega blaga, potencialni restavratorji, predelovalci oz. obrtniki pa kažejo interes za popravilo ali predelavo. Z različni-

mi aktivnostmi (predavanja, tečaji, delavnice ipd.), se je vzpostavilo t. i. krožno gospodarstvo, ki ima tudi veliko marketinško priložnost. Zadruga Zakladi Kočevske je na lokaciji Centra ponovne uporabe ponovno odprla trgovino z imenom Podstrešn'ca. Razvila je tudi inovativno spletno aplikacijo, prek katere bo iskala odpadno blago, ki bi drugače končalo na deponiji, omogočila odvoz in hkrati prek aplikacije

Foto: arhiv Občine Kočevje

iskala mojstre, ki bi bili sposobni in pripravljeni blago restavrirati in obnoviti. Nato se bo to blago prek iste aplikacije tudi prodajalo. S tem bo omogočeno delo različnim obrtnikom, ki trenutno težko najdejo delo ali se ne znajo uspešno promovirati. Projekt je v celoti vreden 91.674 evrov, od tega je 74.170 evrov sofinanciral Evropski kmetijski sklada za razvoj podeželja.

I. Š.

Sanacija zemljinskih plazov

Konec avgusta se je zaključila sanacija treh usadov oziroma plitkih zemljinskih plazov, ki so nastali kot posledica septembrskih poplav na lokacijah med Gornjo in Dolnjo Brigo, v Spodnji Bilpi in v Vimolju pri Predgradu. Dela so potekala postopno, izvedbo pa so nekoliko oteževale tudi obilne poletne padavine, a so bili vsi trije projekti uspešno zaključeni. Vrednost celotne investicije je znašala 150.000 evrov, iz državnega proračuna pa v ta namen pričakujemo pomoč v višini 100.000 evrov.

T. R.

Foto: arhiv Občine Kočevje

Počitniško delo za mlade

Občina Kočevje že osmo leto, in sicer od julija do septembra, izvaja projekt Počitniško delo v javnih zavodih in osnovnih šolah, da bi s tem spodbudili dijake in študente k aktivnemu preživljanju počitnic in spoznavanju del z različnih podro-

čij življenja v naši lokalni skupnosti. Delo se namreč opravlja v posameznih ustanovah, kot so vrtci in osnovne šole, dom starejših občanov, knjižnica, zdravstveni dom, komunala, javni zavod za turizem in kulturo, javni zavod za šport in

pokrajinski muzej. Za počitniško delo je Občina Kočevje zagotovila sredstva v višini 15.000 evrov, posamezna kandidatka ali kandidat je lahko opravil 80 ur dela, ki je bilo plačano po enotnem znesku za vse, in sicer 5,85 evra neto na uro. Pri

delu jih usmerjajo zaposleni in jim tako omogočijo tudi novo znanje in vpogled v potek dela v specifični ustanovi. Do konca septembra bo počitniško delo zaključilo 22 mladih.

N. S.

Ureditev kanalizacije in vodovoda

Poleti je Občina Kočevje v Ulici heroja Marinclja izvedla obnovo dotrajanega vodovoda, na Trdnjavi pa je potekala gradnja kanalizacije. Obnova vodovoda v Ulici heroja Marinclja je bila izvedena na trasi v dolžini 250 metrov. Novozgrajeno omrežje je že vključeno v obratovanje in oskrba porabnikov nemoteno poteka. Na Trdnjavi je bila izvedena gradnja kanalizacijskega omrežja v dolžini 160 metrov. Z izvedbo je omogočena priključitev na kanalizacijo osmim objektom, v sklopu investicije pa je bil obnovljen tudi del vodovoda v dolžini 42 metrov. Skupna vrednost obeh investicij je znašala 147.000 evrov.

I. K.

Foto: arhiv Občine Kočevje

SMS
DONACIJE
KOČEVSKA 5 na 1919

DOBRODELNI KONCERT

»POMAGAJMO SLOVENIJI«

nedelja
08.10.23
OB 18.00

Športna dvorana Kočevje

MODRIJANI, PRIFARSKI MUZIKANTI, POP DESIGN, IL DIVJI, SLAVKO IVANČIČ, ROK FERENGJA, ANDRAŽ HRIBAR, ANSAMBEL ZDOMARJI, ANSAMBEL TOPLIŠKA POMLAD, ANSAMBEL TONIJA VERDERBERJA, TAMBURAŠKA SKUPINA MELOS, PRIMOŽ TURK & SKRAJNEŽI, Operni pevec ŽIGA LAKNER, Podokničar FRANC PESTOTNIK, ZÁLI, URŠKA, NIKI S., MAJA MIŠMAŠ, NATHUORIEL, LOVRO PONIKVAR in drugi ...

Povezovalca večera: MARUŠA NOVOSEL in SLOBODAN JOVIČ

Cena vstopnice: 10 €

Prodaja vstopnic blagajna KCK KOČEVJE in vsa prodajna mesta

Olaii

eventim

Aktivno gremo v boj za konkurenčnost in obstoj javnega zdravstva in Zdravstvenega doma Kočevje

Po krizi covida-19 so se pokazale vse razpoke slovenskega zdravstvenega sistema. Odhodi zdravnikov in pomanjkanje teh v celotni državi je pripeljalo do popolnoma neenakomerne razporeditve zdravniškega kadra in s tem do močno omejene dostopnosti do zdravnika za številne kraje po Sloveniji. V Kočevju smo se uspešno organizirali med korono, a se potem tudi sami soočili s krizo zdravstvenega sistema. Država ni ponujala nobenih rešitev, občine so pri zdravstvu ostale prepuščene same sebi. Občina Kočevje je tako že pred

časom intenzivno začela vlagati v zdravstveno infrastrukturo in s tem zagotavljati čim boljše pogoje za delo. Najmodernejša urgencia tega ranga v državi in novi medicinski center sta le dve izmed številnih naložb v zdravstvo v zadnjih šestih letih v vrednosti šest milijonov evrov, kar nas uvršča v sam vrh po vložku v zdravstvo na prebivalca.

Ostaja problem zdravniškega kadra. V zdravstvenem domu je bilo vedno težje organizirati delo na urgenci, v velikih težavah so bile tudi splošne ambulate in pediatrija. Glede na stanje,

saj v Sloveniji manjka vsaj tisoč zdravnikov za normalno delovanje sistema, smo morali pogledati čez mejo. Kočevsko že ima zelo dobre izkušnje z zdravniki iz držav nekdanje skupne države. Po skoraj dveh letih trdega sistematičnega dela, organizacije, urejanja papirjev in dovoljenj, predvsem pa sklepanja iskrenih prijateljstev s čudovitimi ljudmi, ki so pustili vse za seboj in se z družinami preselili v Kočevje, lahko danes govorimo o prihajajoči ekipi vsaj devetih zdravnikov, ki bodo lahko uspešno pomagali trenutno zelo

obremenjenemu kolektivu. Urgentna zdravnika, pediatri in psihiatrinja so specialisti, ki se že počasi vključujejo v delovni proces. Veseli pa smo tudi štirih novih specializantov, ki bodo po končani specializaciji že v nekaj letih lahko krepili splošne ambulate, seznam pa se še širi.

Stanje se počasi stabilizira. Hvala vsem kočevskim zdravstvenim delavcem, ki so vztrajali, ko je bilo najhuje. Delamo že na novih programih, kot sta razvojna ambulanta in center za duševno zdravje otrok. Vendar se vojna za konkurenčen,

učinkovit javni zdravstveni sistem in njegov obstoj nadaljuje. Država, kjer se zdravstveni ministri menjajo hitreje kot olje v avtomobilu, bo morala zagotoviti javnim zdravstvenim zavodom enake pogoje za delo v zdravstvu kot vsem preostalim zasebnim klinikam, zavarovalnicam ipd. Občine moramo to zahtevati in pri tem ostro vztrajati! Na ta način bomo lahko pripeljali in zaposlovali nove zdravnike, hkrati pa jih bomo v svojem kraju tudi zadržali leta in desetletja!

Gregor Košir

Dvig cen storitev za nego na domu v Zavodu JUTRO

Letos je Zavod JUTRO dobil novega direktorja, in sicer je to postal gospod Gregor Levič. Prvi vidni in neprijetni rezultat te zamenjave za uporabnike je, da so se cene storitev za nego na domu v obdobju od 1. 4. 2022 do 1. 6. 2023, torej v 14 mesecih, v povprečju dvignile za 36 odstotkov. V svetniški skupini SDS ne nasprotujemo razumnemu dvigu cen, vendar menimo, da je zadnji dvig cen glede na finančne in družbene dejavnike absolutno previsok.

Za uporabnika storitev, ki ima nego 3-krat dnevno po 1 uro, pomeni to 285,72 evra več na

mesec in 3428,64 evra na leto, kar pomeni, da mu s povišanjem letno dodatno vzamemo približno štiri povprečne pokojnine.

Redno usklajevanje cen za nego na domu se izvaja 1. aprila tekočega leta. Letos je Zavod JUTRO dvomesečno zamudo s 1. 6. 2023 uveljavil nove cene storitev, in sicer 28,15 evra za delavnike, 32,44 za nedelje in 33,82 za praznike.

Cene storitev za nego na domu so bile od 1. 4. 2022 dalje 20,57 evra za delavnike, 24,64 za nedelje in 25,95 za praznike. To pomeni, da je podražitev za delavnike 36,8 odstotka, za nedelje

31,7 in za praznike 30,3 odstotka oz. v povprečju okrog 36 odstotkov (če vzamemo, da ima en mesec 25 delovnih dni, štiri nedelje in en praznik). Direktor Zavoda JUTRO je dvig cen argumentiral s trditvijo, da so se povečali tako stroški dela kot materialni stroški.

Menimo, da je nenatančna tako časovno kot tudi vsebinsko. Direktorja Zavoda JUTRO sprašujemo, kateri stroški dela in kateri materialni stroški dela so se v obdobju od 1. 4. 2022 do 1. 6. 2023 v povprečju dvignili za 36 odstotkov, kolikor znaša podraži-

tev storitev nege na domu?

Letna stopnja inflacije v Sloveniji je maja 2023 znašala 8,4 odstotka, aprila 9,4 in marca 10,5. Pokojnine so se v tem obdobju povišale za manj kot 5 odstotkov. Za primerjavo pogledjmo še dvig cen za oskrbovance v domovih za starejše. V zadnjem letu dni se je oskrbnina dvignila trikrat, in sicer s 45,5 evra na 50,7 evra za dnevno oskrbo oz. s 1365 na 1521 evrov mesečno, kar pomeni 11,4-odstotni dvig v letu dni. Povprečno število uporabnikov leta 2022, katerim pomoč ponuja Zavod JUTRO, je bilo 149. Vsi

imajo težje zdravstvene težave in so praviloma starejši. Zavedati se moramo dejstva, da smo ena od starejših občin v državi. Enormen dvig cen močno posega v njihov proračun.

V svetniški skupini SDS zato menimo, da so razlogi za tako visok dvig neutemeljeni in da je potrebna revizija dviga cen. Predlagamo, da se cena nege na domu v Zavodu JUTRO zniža na raven, primerljivo z domovi za starejše, torej povišanje v obdobju 1. 4. 2022 do 1. 6. 2023 za največ 11,4 odstotka.

Luka Bubnjič

Predrag Baković o obnovi edinstvenega Šeškovega doma

Oktober bomo praznovali pomemben jubilej, in sicer 80-letnico kočevskega Zbora odposlancev, ki je v takratnem Sokolskem, danes Šeškovem domu, potekal od 1. do 3. oktobra 1943 pod geslom Narod si bo pisal sodbo sam. Takrat se je zbralo 572 neposredno izvoljenih in 78 delegiranih predstavnikov slovenskega naroda. Ni odveč poudariti, da je bil ta zbor največje politično zborovanje med 2. svetovno vojno in tudi izjemno pomemben mejnik v razvoju NOB na Slovenskem ter edini primer delovanja demokratičnih institucij v okupirani Evropi med 2. svetovno vojno. Pravzaprav je Kočevski zbor prvi izvoljeni parlament v slovenski zgodovini in kot tak temelj slovenske državnosti, saj

so odposlanci slovenskega naroda dobili najbolj državotvorno nalogo – zaščito interesov Slovencev pri oblikovanju nove države – FLR Jugoslavije. Prav ti odposlanci so neomajno zagovarjali vrnitev Primorske Sloveniji in enakopravno obravnavanje narodov v novi državi. Legitimnost Zbora odposlancev slovenskega naroda so v času zasedanja zagotovili predstavniki antifašistične koalicije (Združenega kraljestva, Francije in ZDA). Zato ni nikakršnega dvoma, na kateri strani zgodovine je ta edinstveni dogodek.

"Zaradi obeležitve 80. obletnice izjemno pomembnega dogodka sem dal pobudo, da državni zbor v Šeškovem domu skliče slavnostno

sejo, ki bi bila v torek, 3. oktobra 2023. S tem dogodkom bi počastil spomin na temelje naše države in na prvi slovenski parlament," je pojasnil poslanec Socialnih demokratov Predrag Baković.

Vlada je 2001 Šeškov dom razglasila za kulturni spomenik državnega pomena. V preteklosti je v objektu potekala prenova tako notranjih prostorov kot zunanjega stavbnega pohištva, statične izboljšave, brez katerih bi se objekt nepopravljivo poškodoval, in fasade. Sredstva so bila tedaj zagotovljena v proračunu Občine Kočevje v višini več kot pol milijona evrov. V objektu bi bilo nujno treba prenoviti še ogrevanje dvorane, obnoviti oder ter odsko opremo. Tudi del stropa

nad odrom se je posedel in tako dvorana zaradi opisanega stanja ne služi svojemu namenu tako, kot bi morala. Ker gre za edinstveni objekt, v katerem so se odvijali najpomembnejši dogodki, ki predstavljajo temelj države, v kateri živimo danes, je nujno, da se stanje v omenjenem domu sanira.

Občina Kočevje se je prijavila na Javni razpis za izbor kulturnih projektov na področju nepremične kulturne dediščine, ki jih bo v letih 2023–2024 sofinancirala Republika Slovenija iz dela proračuna, namenjenega za kulturo, in za izbor kulturnih projektov iz programa sanacije najbolj ogroženih in najpomembnejših kulturnih spomenikov, ki jih bo v letih 2023 in 2024 sofinancirala Republika

Slovenija iz proračuna, namenjenega za izvajanje Zakona o zagotavljanju sredstev za določene nujne programe Republike Slovenije v kulturi.

Zaradi prihajajoče častitljive obletnice in potrebne sanacije je poslanec na ministrstvo naslovil vprašanje, ali je razpis zaključen in ali je Občina Kočevje upravičena do sredstev iz omenjenega javnega razpisa, ter naslovil pobudo, da zaradi pomembnosti prihajajočega dogodka, zgodovinske pomembnosti objekta za vso državo, ministrstvo za kulturo pomaga pri sanaciji odra in odrske opreme, da bi lahko slovesnost omenjene prireditve izpeljali na ustreznem nivoju in kar se da dostojanstveno.

Jože Kure

Varnost v Kočevju

Varnost občanov občine Kočevje se iz leta v leto slabša. Kljub opozorilom krajanov v samem središču občine in tudi v širši okolici se situacija ne umirja, temveč stopnjuje. Občani se ne počutimo dobro in varno. Dnevno se že dogajajo vlomi in kraje v trgovinah, lokalih, podjetjih, vlamlja se v avtomobile, domove, vrtno lope in garaže. Dogaja se tudi ustrahovanje in maltretiranje občanov, predvsem starejših, in sicer na ulicah, domovih in bankomatih in celo pred bankami. Ustrahujejo se tudi otroci v šolah, pred šolo in na poti v šolo. Agencija za varnost prometa opozarja, naj starši spodbujajo otroke k aktivnemu

prihodu v šolo, to pomeni, naj bi prišli tudi s kolesi in skiroji. A otroci potem ne vedo, ali jih bo to po koncu pouka tudi pričakalo in ali bodo to organi pregona uspešno rešili. Po navadi niti ne izvemo, ali je bilo kaznivo dejanje uspešno razrešeno, in tudi škoda se praviloma nikoli ne povrne prizadetim. Tudi poti do šole niso povsod dovolj varno urejene, predvsem v krajevnih skupnostih okoli Kočevja.

Leta 2019 je občinski svet sprejel Sklep o določitvi izvajanja videonadzora na javnih površinah zaradi zagotavljanja nadzora nad javno infrastrukturo in javnim premoženjem ter zagotavljanja varnosti ljudi, občanov

in obiskovalcev Kočevja ter varnosti in varovanja občinskega premoženja, preprečevanja vandalizma, preprečevanja ogrožanja zdravja ljudi in okolja ter kulturne dediščine.

Poleg videonadzora, katerega glavni namen je zagotavljanje posnetkov videonadzornih kamer, ki lahko omogoča pristojnim organom učinkovit pregon storilcev kaznivih dejanj, se uvede tudi spremljanje neposrednega dogajanja (sliko posameznika, datum in čas vstopa ali izstopa iz nadzorovanega območja ter čas zadrževanja na nadzorovanem območju) in Občina Kočevje je celo upravljavec in obdelovalec teh osebnih podatkov, ki naj

bi varnostni službi, občinskim redarjem in policiji omogočala učinkovit nadzor.

Redni notranji nadzor nad zakonitostjo in ustreznostjo izvajanja videonadzora se zagotavlja s periodičnimi pregledi stanja, ki ga občina izvede najmanj enkrat letno. Toda občinski svet ni seznanjen z rezultati nadzora in zakonitostjo obdelave podatkov. To daje vtis, da videonadzor ni namenjen varnosti in učinkovitemu pregonu storilcev kaznivih dejanj, ampak bolj varovanje tistih, ki ogrožajo varnost ljudi in premoženja, saj ocenjujemo, da se varnost iz leta v leto slabša.

Drug velik problem varnosti pa je objestno dirkanje z

avtomobili skorajda že po vseh ulicah in cestah v Kočevju. Posnetki tega divjanja se predvajajo celo po družabnih omrežjih. To se redno dogaja v večernih urah. Sprašujemo se, kako reagirajo organi pregona na to, ker se to dogaja skoraj vsak večer, zadeva pa je zelo glasna, ker imajo verjetno tudi odstranjene glušnike. Želimo si odgovore na vse to, ker si več ne upamo na ulice in tudi otrok si ne upamo samih spustiti na igrišča ali voziti se s kolesi.

V stranki SLOGA si želimo odgovore od odgovornih in predvsem mirno in varno življenje v občini.

Paulica Hiti in Marjana Bajt

Pomoč in nega na domu v občini Kočevje

Svet se razvija s svetlobno hitrostjo in med številnimi spremembami opazujemo tudi globok družbeni premik - staranje prebivalstva. Z večjim deležem starejših posameznikov se odpirajo nove priložnosti in izzivi, zlasti na področju pomoči in nege na domu. Podaljševanje življenjske dobe in nizka rodnost sta glavna razloga za staranje prebivalstva. Ljudje živijo dlje, kar postavlja pred družbo novo dinamiko. Danes je več starejših ljudi kot kadarkoli prej, kar ima posledice na področju zdravstva, socialnega varstva, ekonomije in drugod. Z naraščanjem starostnih skupin se povečuje tudi potreba po posebni skrbi in negi. Številni starejši posamezniki si želijo ostati v udobju svojega doma, in to kljub morebitnim fizičnim omejitvam. To je področje, kjer pomoč in nega na domu prevzemata ključno vlogo.

Zavod Jutro že več kot 20 let skrbi za oskrbovance na domu. V hitrem tempu sodobnega življenja sta oskrba in pomoč na domu postala ključna za zagotavljanje kakovostnega življenja tistim, ki potrebujejo dodatno podporo. Zavod Jutro, ki skrbi za uporabnike v občini Kočevje, se zavzema za zagotavljanje skrbne in strokovne pomoči ter nege na domu. S svojimi storitvami prispevamo k izboljšanju kakovosti življenja posameznikov, omogočamo ohranjanje dostojanstva in spodbujamo neodvisnost. Pomoč in nega na domu sta izjemno pomembni za številne posameznike, še posebej za tiste, ki se soočajo z omejitvami zaradi starosti, bolezni, poškodbe ali invalidnosti. Pripomoreta tudi k ustvarjanju bolj sočutne, vključujoče in humane družbe, kjer se posamezniki lahko starajo in živijo s spoštovanjem ter dostojanstvom. Pomoč in nega na domu uporabnikom omogočata naslednje prednosti.

Ohranjanje dostojanstva:

Pomoč in oskrba na domu omogočata, da posamezniki ostanejo v udobju lastnega doma ter ohranjajo svoje dostojanstvo, namesto da bi bili prisiljeni prebivati v institucionalnih okoljih. To jim omogoča, da ostanejo v znanih okoliščinah, kjer se počutijo najbolj sproščeno.

Neodvisnost:

Starejšim ljudem ali ljudem s posebnimi potrebami omogoča, da ohranijo svojo neodvisnost. To pomeni, da lahko še vedno opravljajo vsakodnevne naloge, kot so oblačenje, umivanje, hranjenje in gospodinjska opravila, ter se počutijo samostojne.

Boljše fizično in psihično zdravje:

Ohranjanje stika z domačim okoljem, ljubljanimi osebami in domačimi ljubljenci pozitivno vpliva na fizično in psihično zdravje posameznikov. Nega na domu lahko zmanjša tveganje za depresijo, osamljenost in druge duševne težave.

Personalizirana skrb:

Prilagoditev posameznikovim potrebam in željam. Vsak posameznik je edinstven, zato lahko

storitve prilagodimo tako, da zadovoljimo specifične zahteve vsakega posameznika.

Večja vloga družine:

Družinskim članom omogoča, da se bolj aktivno vključijo v oskrbo svojih najdražjih. Družinska povezanost in podpora sta izjemnega pomena za dobro počutje posameznika.

Individualizirana zdravstvena skrb:

Pri posameznikih s posebnimi zdravstvenimi potrebami, kot so kronične bolezni ali invalidnost, lahko oskrba na domu omogoča bolj individualizirano in celostno zdravstveno oskrbo.

Boljša kakovost življenja:

Ne nazadnje gre za izboljšanje kakovosti življenja posameznikov. Pomoč in nega na domu omogočata, da se ljudje lahko osredotočijo na stvari, ki jih veselijo, ohranjajo vezi z družino in se še naprej udeležujejo dejavnosti, ki jih imajo radi.

Zavod Jutro je specializiran za zagotavljanje različnih storitev pomoči in nege na domu. Naša prednost je, da se osredotočamo na potrebe posameznika, prilagajamo

storitve glede na njegove želje in zahteve ter se posvečamo zagotavljanju varnega in prijaznega okolja.

Ponujamo naslednje storitve: Pomoč pri temeljnih dnevnih opravilih:

Naše usposobljene in empatične oskrbovalke pomagajo pri oblačenju, slačenju, umivanju, hranjenju in opravljanju osnovnih življenjskih potreb. Skrbimo za udobje in dobro počutje naših uporabnikov.

Gospodinjska pomoč:

Razumemo, kako pomembno je ohranjati urejen in čist dom. Lahko prinesemo pripravljen obrok ali nakupimo živila ter pripravimo obrok hrane. Poleg tega pomagamo pri pomivanju posode, osnovnem čiščenju bivalnih prostorov ter postiljanju in vzdrževanju spalnega prostora.

Ohranjanje socialnih stikov:

Poleg fizične oskrbe je izjemno pomembno tudi ohranjanje socialnih stikov. Skrbimo za vzpostavljane socialne mreže z okoljem, prostovoljci in sorodstvom. Spremljamo uporabnike pri opravljanju nujnih obveznosti, hkrati pa sodelujemo z različnimi ustanovami in

institucijami, da lahko ustrezno informiramo o stanju in potrebah uporabnikov.

Zavod Jutro se zavezuje k zagotavljanju kakovostne, dostopne in človeku prijazne oskrbe ter podpore na domu. Naša vizija je, da lahko vsak posameznik v občini Kočevje živi polno, neodvisno in dostojanstveno življenje, ne glede na svoje omejitve ali starost. Naše poslanstvo pa je izboljšati kakovost življenja naših uporabnikov ter prispevati k njihovem splošnemu blagostanju.

Če iščete zanesljivo pomoč in nego na domu v občini Kočevje, je Zavod Jutro pravi naslov. Stojimo ob strani našim uporabnikom in skupaj gradimo boljši jutri.

Gregor Levič

Stopite v stik z nami:

Zavod Jutro obvešča vse zainteresirane uporabnike, da so z reorganizacijo povečali svoje zmogljivosti. Za uporabnike so na voljo prosti termini.

Koordinatorica pomoči na domu v občini Kočevje:

Sandra Jonovič,
telefon 040 747 025
sandra.jonovic@zavodjutro.si

Foto: Unsplash.com

Referenčne ambulate družinske medicine (RADM)

Referenčna ambulanta oziroma ambulanta družinske medicine je naziv za ambulanto z razširjeno ekipo zdravstvenega osebja: poleg zdravnika in medicinske sestre paciente referenčne ambulate spremlja tudi diplomirana medicinska sestra (DMS). Trenutno ima zdravnik diplomirano medicinsko sestro le polovični delovni čas, saj kadrovski in finančni položaj ne dopuščata drugače. Ta je prevzela spremljanje parametrov določenih kroničnih bolezni ter preventivne aktivnosti.

V okviru preventivnih aktivnosti DMS obravnava osebe, starejše od 30 let, opredeljene pri točno določenem osebnem zdravniku. Zgornja starostna meja ni določena. V okviru teh nalog izvaja meritve teže, višine, krvnega tlaka, gleženjskega indeksa, posname EKG, naredi spirometrijo, pomeri nasičenost kisika v krvi ter napoti v laboratorij. Po potrebi namesti 24-urni merilnik krvnega tlaka. Po končanih meritvah razloži rezultate ter laboratorijske izvide udeležencu. Poda zdravstveno vzgojna navodila, ga motivira za zdrav življenjski slog ter napoti v center za krepitev zdravja. Tu se oseba vključi v različne zdravstvenovzgojne delavnice, kot so zdrava prehrana, zdrav življenjski slog, delavnice gibanja, tehnike sproščanja, zdravo hujšanje ...

Izvide pregleda tudi osebni izbrani zdravnik ter odredi nadaljnjo diagnostiko, kadar je to potrebno. DMS ponovno povabi posameznika glede na ugotovljene dejavnike tveganja za zdravje. To je lahko čez teden ali mesec dni, lahko pa tudi čez več let. Preventivni pregled (za kronično nenalezljive bolezni) naj bi zdrava oseba opravila vsakih pet let.

Za pomoč pri delu si DMS pomaga z vprašanji glede dejavnikov tveganja, kot so alkohol, kajenje, visok krvni tlak, holesterol, depresija, družinska anamneza ... To pomeni, da so deležni aktivnega presejanja za posamezne vrste kroničnih obolenj in okrepljene zdravstvenovzgojne obravnave.

Kronične bolnike z urejeno boleznijo, kot so astma, zvišan krvni tlak, kronična obstruktivna

bolezen, benigna hiperplazija ali hipertrofija prostate, osteoporoza in diabetes, vabi vsako leto. Pri teh bolnikih prav tako opravi vse meritve. Udeleženec in DMS skupaj pregledata seznam zdravil, ki jih bolnik jemlje, ter preverita morebitne stranske učinke. Bolnik s seboj prinese domače meritve krvnega tlaka, krvnega sladkorja ali meritve PEF (največji pretok zraka med izdihom). Bolnike obravnavamo skladno s protokolom dela.

Vse večji poudarek je na psihološki podpori, v obliki motivacijskega pogovora, pogovora glede stresa, tesnobe ali depresije. Če DMS začuti stisko pri posamezniku in jo skrbi uspešnost premagovanja te, bo osebo, čeprav so vsi preostali izvidi v mejah normale, na ponovni obisk

povabila prej kot čez leto dni.

Prvi obisk predvidoma traja od 40 do 60 minut, letni pregled od 30 do 40 minut ter kontrole od 15 do 30 minut. Za to je zelo pomembno predhodno naročanje na pregled. Osebe se lahko v referenčno ambulanto naročijo same, jih napoti osebni izbrani zdravnik ali sestra v ambulanti.

Obisk je brezplačen.

V ZD Kočevje imajo referenčno ambulanto zdravnice dr. Milena Šterbenc, dr. Nuša Ilc ter dr. Polona Vidič. V referenčno ambulanto se lahko naročijo tudi pacienti neopredeljene ambulate.

Za vsa dodatna vprašanja glede pregleda in naročanje smo dosegljivi na telefonsko številko 01 893 90 54.

Veselimo se sodelovanja z vami!
Klavdija Klun, Klavdija Kavčič

INTERSOCKS

OUTLET

INDUSTRIJSKA PRODAJALNA

crocs™ & SOCKS

sreda, od 16h – 19h **petek, od 10h – 19h**

Intersocks | Reška cesta 29, 1330 Kočevje

Pražen krompir s kočevsko noto

Pražen, tenstan, restan – recite mu, kakor želite – ta krompir je del slovenske tradicije in brez njega praktično ni nedeljskega kosila. Za nekatere je celo tako poseben in pomemben, da trdijo, da je pražen krompir lahko tudi samostojna jed. Še več, že več kot 20 let je prav pražen krompir v središču mednarodnega festivala, kjer sicer prevladujejo Slovenci, se pa tam najdejo tudi kuharske ekipe iz drugih držav, celo iz daljne Avstralije. Začelo se je s hudomušno idejo, ki je prerasla v velik dogodek svetovnih razsežnosti. Prvi večji svetovni festival praženega krompirja je potekal leta 2001 v Mokronogu, zadnji takšen, že 23. po vrsti, pa se je na začetku septembra odvijal v Bovcu. Na tem območju praženemu krompirju pravijo čompe, tam pa ga je že 20. leto zapored pripravljalo tudi Društvo praženega krompirja Livold.

Zametki livoldskega društva segajo v leto 2004, ko je takšen festival potekal pri nas, v Dolgi vasi. "To je bil četrti festival po vrsti in organizatorji so, ker še ni bil tako znan kot danes, iskali nove ekipe, ki bi sodelovale. Ta novica je nekako prišla do moje mame Željke, ki je zbrala prvo kuharsko ekipo," pripoveduje Uroš Jelenovič, predsednik Društva praženega krompirja Livold. "Najprej je bil kar velik izziv najti kuharice, sicer so bile vse vajene kuhe, a večinoma zase, za svojo družino in bližnje. Ampak bila je vztrajna." In tako se je začelo. Najprej ljubiteljsko praženje s testiranjem različnih receptov v domači kuhinji, iskanje primernih posod in kuhalnic za pripravo večje količine praženega krompirja ... V kratkem času pa se je zbralo kar več kot 40 navdušenec tenstanega krompirja in treba je bilo formirati društvo. "Zdaj štejejo že 85 članov, med njimi sta celo avstralska zakonca, ki sicer izhajata iz Kočevja."

Njihov cilj in vizija je širiti in promovirati kočevsko kulinariko in Kočevsko nasploh, zato ima tudi njihova različica praženega krompirja posebno 'kočevsko' sestavino – divjačinsko meso. "Želimo gojiti identiteto in zavest o lokalni hrani, ki je tradicionalna in zagotovo bolj zdrava kot kakšna druga, sodobna." Društvo je aktivno vse leto, organizira niz ustvarjalnih in poučnih delavnic ter izobraževanj. Krompirja pa ne pražijo le na svetovnem festivalu, pove Jelenovič: "Ko smo postali, sploh na lokalnem območju, že malo bolj prepoznavni, so nas začeli vabiti na različne dogodke in pogostitve. Zdaj nas vabijo tudi iz drugih občin, smo pa tenstan krompir pripravljali tudi za kakšno podjetje ali na praznovanjih. Poleg divjačine ga delamo tudi s papriko, poskusili smo tudi druge sestavine, kot so slanina, marelice pa tudi čokolada. Skuhamo tudi kakšno drugo kočevsko jed."

Bistvo svetovnega festivala praženega krompirja je, da iz te prireditve ne sme nastati vaška veselica. "Ni dovoljena pretirana glasba, med uradno prireditvijo je kulturni program res kulturni

Foto: arhiv Društva praženega krompirja Livold

program, slišimo lahko na primer fanfare," pove in doda, da ima pražen krompir tudi svojo himno, ki jo je uglasbil Mojmir Sepe, besedilo pa je napisal Dušan Velkaverh. Festival je na začetku imel tudi tekmovalno noto, "a je matično društvo, Društvo za priznanje praženega krompirja kot samostojne jedi, sklenilo, da teh ocenjevanj ne bo zaradi morebitnih zamer. Na dogodku prevladuje veselo razpoloženje, med pražilci pa pozitivna energija. Ima pa festival vsako leto tudi dobrodelno noto in ves izkupiček prostovoljnih prispevkov gre v dobrodelne namene – letos prizadetim v poplavih. Gre za festival velikega obsega, ki v kraj privabi tudi do 10.000 obiskovalcev. Zato si livoldsko društvo prizadeva in upa, da ga bodo nekoč, ob podpori občine, ponovno pripeljali tudi v Kočevje.

»Zelo zanimivo je opazovati, ko neki tujec prvič poskusi pražen krompir, najprej z nekim kančkom nezaupanja, a hkrati z radovednostjo. Na tem festivalu se krompir

nikoli ne prodaja, temveč deli. In ko smo bili v Avstriji, so ljudje samo vljudo hodili mimo, nihče pa ni prišel po porcijo. Morali smo jih skorajda prositi, da poskusijo – da je zastoj in da bomo veseli, če bodo poskusili," pripoveduje Jelenovič. Se pa na teh festivalih lahko poskusijo raznorazne različice, ki so tudi popolno nasprotje naše tradicionalne jedi. "Nekateri ga pripravljajo bistveno drugače kot mi, lani sem poskusil enega, ki so ga delali z ribo. Ena avstrijska ekipa ga pripravi tako, da naribajo bučke, skuhamo krompir, sestavine pripravijo kot neko testo za palačinke, ki jih nato ocvrejo. Kostelci ga običajno delajo z ingverjem, obstajajo tudi sladke variante, denimo z belo čokolado."

Poanta tega krompirja je, da se ne pripravlja kot priloga, temveč kot glavna in samostojna jed. Se pa recepti s teh festivalov zbirajo, pove "in enkrat, nekoč, bo izšla knjižica z recepti – tenstan krompir na 365 načinov". "Glede na to, da naš krompir tako hitro poide, mislim, da je zagotovo med boljši-

mi. Pripravimo ga od 50 do 60 kilogramov in vedno imamo veliko gnečo pred stojnico, običajno ga razdelimo med prvimi."

"Marsikdo nas je vprašal, zakaj imamo tako dober krompir. Vedno uporabimo zelo kakovostne sestavine, kakovostno mlado divjačino in vedno domač krompir z domačega vrta. Pomembna je tudi priprava mesa – pa tudi sama sorta krompirja. Že od prvega festivala moja mama skrbi, kakšen krompir se bo posadil na njivi, da bo pravi, da se bo lepo skuhal in ne bo razpadel. Ker mora biti ravno prav kuhan, da ostane čvrst in ohrani svojo strukturo. Zato je pomembno tudi, kako se meša," opisuje. Pripraviti dober pražen krompir, ni lahko. "Če želiš narediti krompir samo zato, da bo, je lahko. Ampak to je kot stejk – lahko ješ zelo dobrega, s slabo pripravo pa bo zgolj brezvezen kos mesa. Enako je s praženim krompirjem. Če ga znaš dobro pripraviti, bo res dober. In če ga ne znaš, bo pač samo krompir."

Neja Jerebičnik

FESTIVAL LESA 2023 KOČEVJE

Otvoritveni dnevi 5.-7. oktober

NOVA LETNICA FESTIVALA LESA

Festival lesa slavi gozd kot neprecenljivo naravno okolje in vir plemenite surovine. Spodbuja uporabo lesa za gradnjo, bivanje in pri vsakdanjih opravilih. Povezuje gozdarstvo, lesarstvo, nove tehnologije, znanost in oblikovanje. Kajti le povezani lahko dodamo lesu vrednost, ki si jo zasluži in ohranimo gozdove, sredi katerih želimo ostati doma.

ČETRTEK 5. 10. 2023, 19.00 / Dvorana Kulturnega centra Kočevje

OTVORITEV FESTIVALA LESA 2023

Odprtje festivala bo slavilo najdragocenejše iz lesa in zanj ... Oblikovalce, ki ga zlatijo v nove oblike in dijake, ki se ga šele učijo častiti.

■ Razglasitev zmagovalnih stolov mednarodnega natečaja Prastol za leto 2023. ■ Izročitev Prastola 2022 »Duša zapušča telo«, ki so ga navdihnili uničujoči požari na Krasu, Gasilski zvezi Slovenije kot zahvalo za zmagovito gašenje.

PETEK 6. 10. 2023, 9.30-12.30 / Dvorana Kulturnega centra Kočevje

POSVET »GOZD PRILOŽNOSTI ZA OBLIKOVANJE SLOVENSKEGA POHIŠTVA«

Osrednji strokovni dogodek festivala v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarstvo, turizem in šport RS ter agencijo SPIRIT Slovenija

■ Uspešne zgodbe Centra za kreativnost, ki so povezale oblikovalce in gospodarstvenike ■ Okrogla miza z direktorji uspešnih podjetij ■ Individualna B2B srečanja med gospodarstveniki in oblikovalci. *

* **Informacije in prijave na B2B:**

031 300 976 festival.lesa@gmail.com

PETEK 6. 10. 2023, 9.00 / Vrtec Kočevje

OTROŠKA DELAVNICA „LESENI GUMB“

Gumbi igrivih oblik in mavričnih barv v toplini lesa ...

S predšolskimi otroci bomo vrtali, brusili, barvali in šivali srečo še pred srečanjem z dimnikarjem.

Sobota 7. 10. 2023, celodnevna prireditev / Koča na Črnem vrhu

OGLJEFEST

Po poti do zabavnega in okusnega oglarskega dogajanja na jasi ob koči na Črnem vrhu se lahko podamo s kolesom, peš ali z avtom.

10.30 / Peš do kope

Nezahteven, voden planinski pohod Iz Koblarjev do Črnega vrha Zbirno mesto je pri Luži v Koblarjih.

11.00 / S kolesom do kope

Voden kolesarski vzpon na Črni vrh v skupni dolžini 13 km Zbirno mesto je pri Rdeči dvorani (Cesta na stadion 7, Kočevje).

12.00 – 13.00 / Zbor na Črnem vrhu

Udeleženci si nazdravimo z ogleno pijačo dobrodošlice.

13.00 Slavnostni prižig Levstkove kope

Izkušen oglar nam bo zaupal skrivnosti kakovosti kočevskega oglja in kope, pa tudi zakaj jo mora praviloma prižgati ženska.

13.30 / Ogleno kosilo (obvezna rezervacija) *

■ Hot dog z ogleno štručko in krompirček z oglenim posipom ■ Čušpajz - kostelska tradicionalna jed na žlico z rezino domačega oglenega kruha ■ Polenta z ocvirki in praženo čebulo.

14.30 / Oglarske zgodbe

Zanimivosti in pripovedi o nekdanjih oglarjih v Kočevskem Rogu iz ust inženirja gozdarstva Antona Prelesnika.

15.30 / Tekmovanje

v izdelavi »mulca«

Mulce oz. majhne oglarske kope so oglarji postavljali iz ostankov lesa. V večini se bodo lahko preizkusile ekipe s po tremi tekmovalci, ki se bodo lahko prijaviли na samem prizorišču. Vsi tekmovalci bodo nagrajeni!

16.00 ... / Zabava

Druženje ob prijetni glasbi, oglenem pecivu in pečenem kostanju.

* **Rezervacija kosila**

051 860 684 festival.lesa@gmail.com

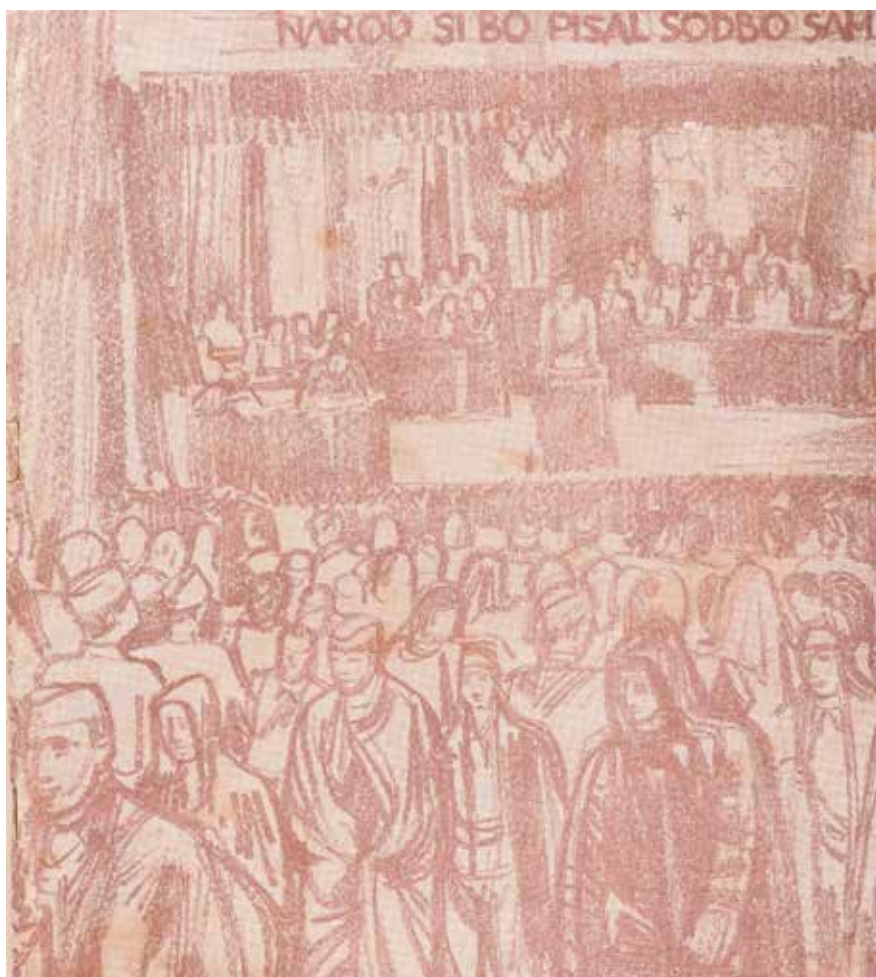

»Narod si bo pisal sodbo sam«

Kočevska je bila med drugo svetovno vojno pomembno oporišče narodnoosvobodilnega boja (NOB). Od poznega poletja 1941 je Osvobodilna fronta (OF) povsod tam, kjer so vojne razmere to dopuščale, sistematično gradila ljudsko oblast in slovensko državnost. Ključni dogodek v tem procesu je bil Zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju oktobra 1943. Letos mineva natančno 80 let, odkar je kočevski zbor z razglasom, da je slovenski narod končno veljavno stopil v krog suverenih narodov, postavil temelje slovenske državnosti.

Vodstvo narodnoosvobodilnega gibanja (NOG) je zbor ljudskih predstavnikov načrtovalo že avgusta 1942, vendar ga je preprečila velika italijanska ofenziva. Ugodne vojaške in politične razmere poleti in jeseni 1943 so omogočile sklicanje še širšega zbora, kot so ga najprej načrtovali. Izvršni odbor OF (IO OF) je že 11. septembra 1943 izdal razglas o razpisu volitev za zbor odposlancev slovenskega naroda, ki so potekale od 20. do 25. septembra 1943. Aktivno in pasivno volilno pravico so imeli vsi moški in ženske, ki so dopolnili 17 let.

Za kraj zasedanja je IO OF določil Kočevje. Potekalo je od 1. do 4. oktobra 1943 v dvorani Sokolskega doma. Za to priložnost so jo še posebej okrasili. Na predlog sekretarja IO OF Borisa Kidriča so nad odrsko odprtino zapisali zgodovinske besede Ivana Cankarja *Narod si bo pisal sodbo sam*. Stranski steni dvorane so prepletkali sivo, prednjo in zadnjo steno z balkonom rdeče, vse stene pa prekrili z napisi in gesli. Ti so

Dore Klemenčič – Maj, dvorana Sokolskega doma v Kočevju v času zasedanja, oktober 1943. • Foto: Tovariš, 4. oktober 1963.

Pogled na balkon kočevskega Sokolskega doma z verzi iz Prešernovega Uvoda h Krstu pri Savici, okoli 1948. • Foto: Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije.

bili poškodovani ali uničeni kmalu po nemški okupaciji mesta 24. oktobra 1943. Skoraj nepoškodovan je ostal samo napis nad odrom.

Zasedanja se je udeležilo 668 neposredno in posredno izvoljenih ter delegiranih odposlancev in 78 delegatov odborov OF. Prisotne so bile tudi razne delegacije, gostje in vodja britanske vojaške misije za Slovenijo kanadski major William Jones. Odposlanci so zaradi nevarnosti napada nemških letal zborovali samo ponoči. Vsakokrat so začeli ob deveti uri zvečer in

končali v zgodnjih jutranjih urah naslednjega dne. Podnevi so bili nastanjeni po okoliških vaseh, kjer je bilo poskrbljeno za hrano in prenočišče.

Kočevski zbor je posebnost v slovenskem in evropskem merilu. Bil je največje politično zborovanje na Slovenskem med drugo svetovno vojno. Tudi nikjer drugje sredi okupirane Evrope se ni zbralo tolikšno število zastopnikov naroda. Zbor je imel bolj deklarativni kot konstitutivni značaj, saj je sprejel le dva sklepa. Prvi se je

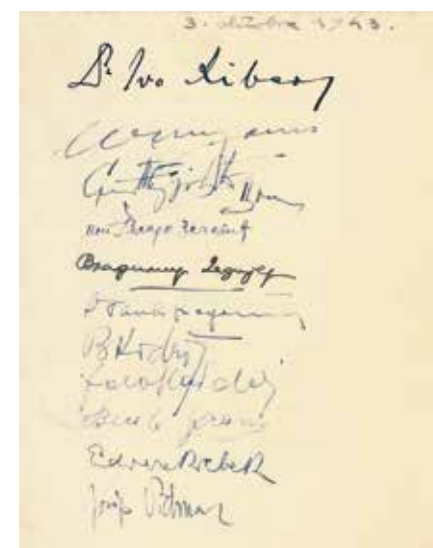

Napise in gesla v dvorani je izdelal kočevski soboslikar Anton Fabjan (1911–1992). • Foto: Zasebna last, Boštjan Fabjan, foto Rudolf Verderber, 1934.

nanašal na splošno mobilizacijo ljudi in gmotnih sredstev za potrebe NOB, drugi pa je jugoslovanski begunski vladi v Londonu odrekel *pravico zakonitega predstavnika slovenskega naroda*. Potrdil je že septembra 1943 sprejeti sklep o priključitvi Slovenskega primorja k matični domovini, za drugo zasedanje Protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije – AVNOJ-a (Antifašistično vijeće narodnog oslobođenja

Jugoslavije) v Jajcu konec novembra 1943, na katerem so bili položeni temelji nove Jugoslavije, pa izvolil 42-člansko delegacijo. Izvolil je še 120-članski *Slovenski narodnoosvobodilni odbor* (SNOO), ki je bil do oktobra 1946 vrhovni predstavniški in zakonodajni organ slovenskega narodnoosvobodilnega gibanja in pozneje Ljudske republike Slovenije. Na svojem prvem zasedanju v Črnomlju februarja 1944 se je preimenoval v *Slovenski narodnoosvobodilni svet* (SNOS) in sprejel deklaracijo o združitvi Slovencev z drugimi narodi Jugoslavije *po načelih narodne enakopravnosti ... svobodno, po svoji lastni volji, na temelju pravice slehernega naroda do samoodločbe, vključno pravico odcepitve*. To ugotovitev je leta 1992 upoštevala Arbitražna komisija mirovne konference za nekdanjo Jugoslavijo, ki je priznala pravico Slovenije do izstopa iz SFRJ in Evropski skupnosti predlagala njeno mednarodno priznanje.

Sklepi kočevskega zbora so

Božidar Jakac je zbral 619 podpisov udeležencev kočevskega zbora, oktober 1943. • Foto: Pokrajinski muzej Kočevje, foto Tomaž Lauko, 2008.

spremenili status Slovenije v Jugoslaviji iz upravne enote, ki je bila pred 2. svetovno vojno banovina, v državnopravni (federalni) status. S tem dejanjem je bila v majhnem slovenskem mestu podana in začrtana politična pot k slovenski državnosti. Ta cilj je bil dosežen leta 1991 z ustanovitvijo samostojne in neodvisne Republike Slovenije.

Ivan Kordiš,
Pokrajinski muzej Kočevje

Železnica v Kočevju

27. septembra 2023 je minilo 130 let od uradnega odprtja železniške proge Grosuplje–Kočevje. Redni promet je stekel naslednji dan. Da se je ta sploh začela graditi, pa je preteklo kar nekaj vode, saj je že leta 1864 Trgovska zbornica v Ljubljani trgovinskemu ministrstvu na Dunaju izročila spomenico o nujnosti proge po Dolenjski. Gradnja je prinesla številne ovire. Železnica je v kraje ob njej prinesla razvoj in nove možnosti, odprla ljudem okno v svet, surovinam, zlasti lesu in premogu, pa dostop na trg.

Prva lopata za progo Grosuplje–Kočevje je bila zasajena 22. maja 1892 v Velikih Laščah. V Kočevju so slovesno začeli delati železniško postajo 30. maja. Prvi vlak je iz Ljubljane v Kočevje peljal 24. julija 1893, konec avgusta 1893 pa je komisija pregledala postajna poslopja in druge zgradbe. Nekatera bomo na kratko predstavili.

Postaja Kočevje je končna postaja na progi, zato je morala imeti več postajnih naprav, kot so kurilnica, obračalka, vodna postaja, deponija za premog, jama za čiščenje itd. Bila je najmočnejša prometna enota na progi, kjer so razpuščali in sestavljali vlake.

Parne lokomotive so potrebovale razmeroma velike količine vode za pridobivanje pare v parnih kotlih in tudi v Kočevju je bila vodna postaja, ki se je z vodo oskrbovala iz Rinže. Z ukinitvijo parne vleke so vodne postaje izgubile svoj pomen. Skladišča so namenjena za začasno shranjevanje tovorov. V preteklosti je bil v stroškovniku postaj predviden tudi izdatek za vzdrževanje

Postaje so bile komunikacijsko središče kraja, pa tudi prostor za razne prireditve. Razglednica prikazuje prihod posebnega vlaka iz Ljubljane 7. avgusta 1919 ob sokolskem župnem zletu v Kočevju. • Foto: R. Verderber, R 517, hrani PMK

mačke, katere naloga je bila nadzor nad različnimi neželenimi glodavci v skladiščih. Do druge svetovne vojne so bila vsa skladišča na progi Grosuplje–Kočevje lesena.

Smetiščne jame so bile obvezen objekt na vsaki postaji ali zasedenem postajališču in spremljajoč objekt vsake zasebne hiše. Čistilne jame so bile namenjene čiščenju, mazanju, pregledu in manjšim popravilom. Urejene so bile v kurilniških lopah, ob napajalnikih za vodo ter ob nakladiščih premoga. Na ta način so lahko hkrati čistili

pepelnik, točili vodo v zalogovnik in nanj nalagali premog.

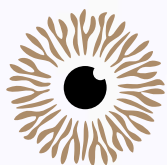
V Kočevju so postavili tudi kurilniško lopo za dve lokomotivi, za dve pa je bil garažni prostor na prostem. Poslopje je bilo pritlično, zidano, delno pa tudi leseno. Ob njem je bilo še stransko poslopje, ki so mu leta 1940 prizidali pisarno za strojno postajo Kočevje, avgusta 1953 pa še kopalnico in stranišče. Med drugo svetovno vojno je bila ob bombardiranju kurilniška lopa močno poškodovana, zato so jo leta 1946 obnovili. Žal je danes v

zelo slabem stanju, enako kot okretica. Parne lokomotive namreč praviloma vozijo vedno le v eno smer, z dimnikom naprej, zato jih na končni postaji pri spremembi smeri vožnje obrnejo.

Med zaposlenimi na postaji Kočevje je bilo tudi vlakospremno osebje, to so sprevodniki, zavirači, vlakovodje, občasno tudi kurjači, in njihovem bivanju je bila namenjena personalna hiša (danes Kolodvorska ulica 12). Kočevje je tudi največji kraj ob progi, zato je bilo tu večje postajno poslopje. Današnje ni tisto, ki je bilo zgrajeno hkrati s progo in je bilo približno na lokaciji, kjer danes stoji muzejska lokomotiva. Postajno poslopje in skladišče so partizani požgali 5. decembra 1943, poleg tega pa je bilo cilj številnih zavezniških letalskih napadov. Takoj po vojni so uredili zasilne prostore.

Načrte za novo postajno poslopje je pozimi leta 1952 izdelalo projektivno podjetje Slovenija projekt iz Ljubljane. Zgradilo ga je Splošno gradbeno podjetje Zidar Kočevje med 5. junijem 1953 do 19. oktobra 1955, odprtje pa je bilo 27. novembra 1955. Hkrati kot postajno poslopje je isto podjetje gradilo tudi tovarno skladišče, do takrat pa je za skladiščenje služila lesena baraka. Leta 1956 so okoli postaje postavili ograjo, dovozno pot in nakladalni predprostor ter zunanjo razsvetljavo. Do danes se je območje železniške postaje še večkrat spreminjalo v skladu s potrebami vse do današnje podobe.

Vesna Jerbič Perko,
Pokrajinski muzej Kočevje

PRESKAR
OČESNI CENTER

Trg zbora odposlancev 59
KOČEVJE

Tel. 059 342 913

30%
POPUST
NA OČALA

ZA ŠOLARJE IN DIJAKE

Akcije se ne seštevajo. Velja do 31. 10. 2023.

Kočevsko ostaja zlata turistična destinacija

Letos je bila destinacija Kočevsko deležna ponovnega ocenjevanja v sklopu Zelene sheme slovenskega turizma ter še naprej ostaja ponosna nosilka znaka Slovenia Green Destination – GOLD.

Destinacija Kočevsko je na prvem ocenjevanju v letu 2017 pridobila bronasti znak, nato pa do leta 2020 in ponovnega ocenjevanja uvedla številne trajnostne izboljšave ter s tem uspešno pridobila zlati znak Slovenia Green Destination – GOLD. Ta prestižni znak smo v destinaciji ohranili tudi po ponovni presoji, ki je potekala letos juniju. Kočevsko tako ostaja med 20 drugimi slovenskimi vodilnimi destinacija-

mi, ki so prav tako nosilke zlatega trajnostnega znaka.

Kočevsko svojo prepoznavnost še naprej gradi na aktivnostih v naravi in premišljeno usmerjenem trajnostnem turizmu, prejem zlatega znaka pa potrjuje uspešno delo na področju trajnostnih smernic in razvoja. Ob letošnjem ponovnem ocenjevanju za prejem zlatega trajnostnega certifikata je destinacija Kočevsko v različnih kategorijah ocenjevanja dosegla povprečno oceno 8,7, ki jo je ocenjevalna komisija dodelila na podlagi preuči-ve prenovljenih in izpopolnjenih trajnostnih meril in indikatorjev s številnih področij, ki so tematsko osredotočeni na splošne značilnos-

ti destinacije, destinacijski menedžment, naravo in krajino, okolje in podnebje, kulturo in tradicijo, družbeno klimo ter poslovanje turističnih podjetij in komunikacijo. Na ocenjevanju je destinacija

Kočevsko še naprej ostaja trajnostno certificirana destinacija z znakom Slovenia Green Destination – GOLD.

najvišje ocene dosegla v kategorijah: kultura in tradicija, narava in

krajina ter družbena klima.

Nacionalni in certifikacijski program Zelena shema slovenskega turizma pod krovno znamko SLOVENIA GREEN združuje vsa prizadevanja za trajnostni razvoj turizma v Sloveniji in s konkretnimi orodji izboljšuje in ocenjuje trajnostno delovanje destinacij in ponudnikov.

Destinacijo Kočevsko sestavljajo občine Kočevje, Kostel in Osilnica, ki pod blagovno znamko Skrivnostni gozd Slovenije ustvarjajo vrhunska, aktivna in zelena doživetja v naravi in gozdu ter soustvarjajo turizem, ki je odgovoren do okolja in družbe.

Nadija Kolmanič

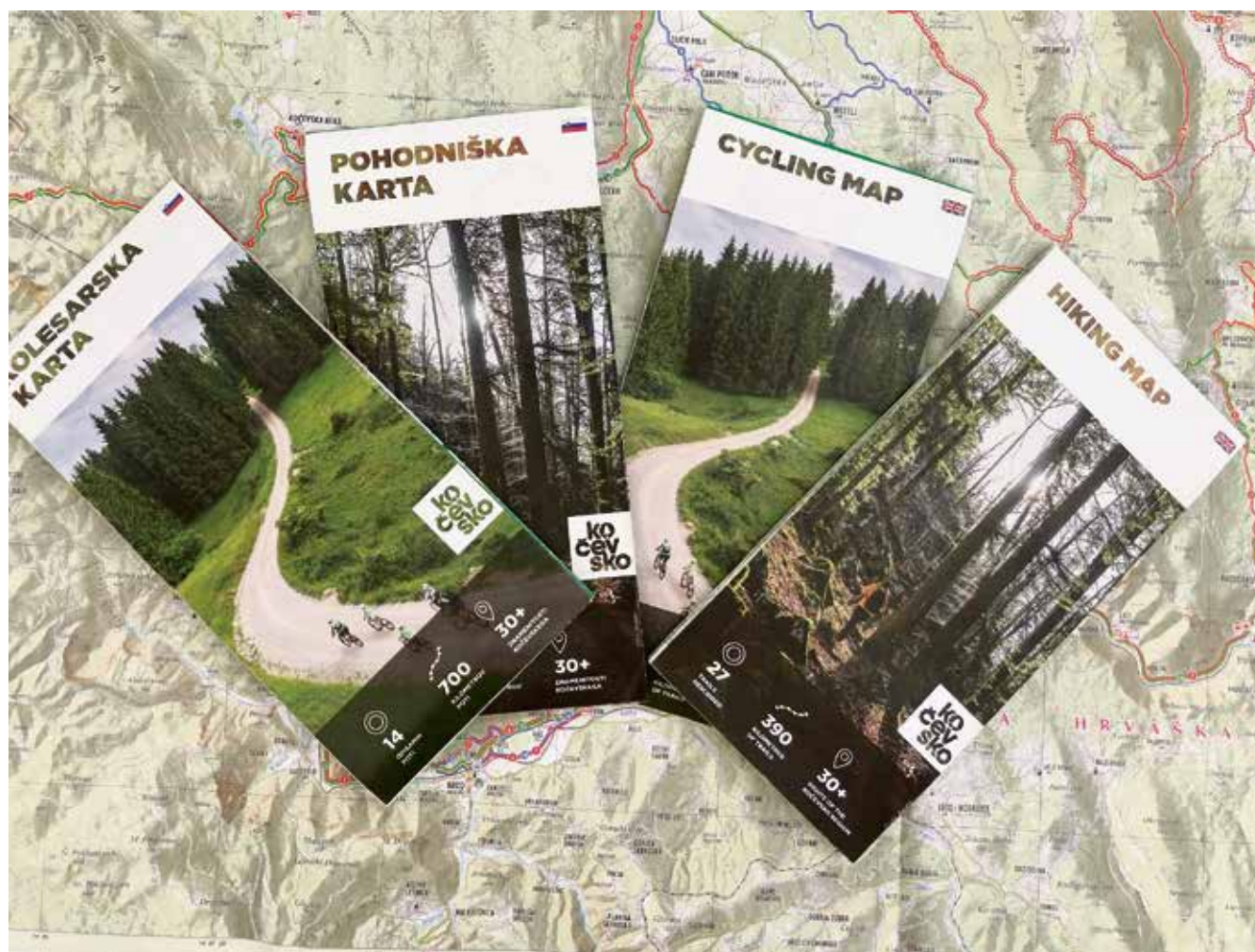
Nove pohodniške in kolesarske karte destinacije Kočevsko

V Zavodu Kočevsko smo ob začetku letošnje poletne turistične sezone posodobili in ponatisnili pohodniške in kolesarske karte, ki bodo še bolj razveselile domače in tuje ljubitelje aktivnosti v naravi.

Pohodniške in kolesarske karte so odlično orodje za odkrivanje številnih bolj ali manj znanih poti, ki so speljane po neokrnjeni kočevski naravi ter so brezplačno na voljo v vseh enotah TIC destinacije Kočevsko, številne bolj podrobne informacije o kolesarskih in pohodniških poteh, vključno s trasami gpx, pa lahko obiskovalci najdejo tudi na destinacijski spletni strani kocevsko.com, na podstrani »Poti«.

Posodobitev in pregled kart ter izbor pohodniških in kolesarskih poti smo opravili v sodelovanju z Zavodom za turizem in kulturo Kostel ter Občino Osilnica. Karte tako predstavljajo celovit pregled različnih pohodniških in kolesarskih poti znotraj destinacije Kočevsko, vse od lažjih sprehodov in nezahtevnih kolesarskih poti, ki so primerni za družinske izlete, do zahtevnejših planinskih vzponov in adrenalinskih kolesarskih stez. Na kartah so vse poti jasno označene in opremljene s podrobnimi informacijami o dolžini, višinski razliki in zahtevnosti ter dopolnjene s seznamom zanimivih točk, ki jih lahko obiskovalci na poteh obiščejo.

Pohodniške karte imajo zdaj vrisanih 27 poti, v skupni dolžini več kot 390 km, kolesarske karte pa imajo vrisanih 14 poti, v dolžini več kot 700 km. Poti na kartah se raztezajo med Občinami Kočevje,

Posodobljene kolesarske in pohodniške karte destinacije Kočevsko so že na voljo v enotah TIC po destinaciji.

Kostel in Osilnica, karte pa so na voljo v slovenski in angleški jezikovni verziji.

Pripravite torej svoje pohodniške čevlje ali (e-)kolesa ter se odpravite na čudovita doživetja po Kočevskem, kjer vas čakajo nepozabne izkušnje neokrnjene narave. Raznolikost pokrajine, ki jo boste lahko odkrivali s pomočjo pohodniških in kolesarskih poti, vas bo navdušila!

Nadija Kolmanič

GV SERVIS d.o.o., Reška cesta 21a, 1330 Kočevje

DELOVNI ČAS

8:00 - 16:00

KONTAKT SERVIS

041-532-666

podpora@vidrih.si

www.vidrih.si

Svetovanje pri nakupu nove opreme
Namestitev operacijskega sistema
Vzdrževanje programske in strojne opreme
Vzpostavitev domačega ali brezžičnega omrežja
Postavitev računalniškega omrežja na domu
Nastavitev in priklop omrežnih naprav
Namestitev gonilnikov
Odstranitev virusov, trojanskih konjev, spyware in adware
Čiščenje registra

Kočevski umetniki v Pivki

Do 29. septembra je na ogled razstava *Zeleno, ki te ljubim modro* (delovni naslov *Gozd in drevo*), kjer so predstavljeni vizualni umetniki iz kočevske in pivške občine. Hkrati si jo lahko ogledate v galerijskem (Hiša kulture v Pivki) in virtualnem prostoru (<https://hisakulturepivka.com/zeleno-ki-te-ljubim-modro>).

V razstavljenih delih Nine Čelhar, Tomaža Hartmana, Jožeta Marinča, Mie Paller, dua Plateauresidue in Nine Slejko Bloom je mogoče zaznati odklon od stereotipnega povečevanja gozda kot idiličnega in idealnega prostora. Ta premaknjena perspektiva je sicer spoštljiva, vendar opozarja na to, da gozd ni izoliran od vpliva širše ekosfere, zato spreminja svojo tradicionalno identiteto. Prav tako je izpostavljen protokolom, s katerimi družba skrbi za gozd ali ga uporablja – z njimi družba gozd po eni strani ponuja vsem, po drugi pa omejuje uporabo in dostopnost gozda.

Gozd predvsem ni abstraktna paradigma s standardizirano vizualno podobo, ampak je ta v izbranih umetniških delih na razstavi odvisna od osebnih izkušenj umetnikov z gozdom oz. tega, kako gozd vnašajo v svojo vsakdanjost, odnos do okolja, življenjski nazor, spomin,

likovni izraz, tekstualno oblikovanje prispevajo pa tudi poklicno dejavnost.

Dvostavna razstava omogoča dvojni vpogled v te pozicije. V galeriji kurirana razmestitev del preslikuje urejenost posameznosti v celoto, ki je značilna za razmerje drevesa : gozd. Narativ predstavijo vse skupaj kot kvaliteta, ki izhaja prav iz njihove povezanosti. V spletni postavitvi pa se izkaže večplastnost individualnih perspektiv umetnikov: lastna dela so bodisi umestili v realni gozd, poleg katerega živijo, bodisi so z digitalno montažo sestavili sliko imaginarnega gozda.

Kočevski umetniki so na razstavi zastopani s skulpturalnimi deli. Tomaž Hartman, ki živi v Kočevju, o *Kamnitih drevesih – Varuhih* pravi, da jih je ugledal med sprehodom pod drevesnimi orjaki in da so zahvala, spomin in opomin. *Kalejdoskop* je "simbol

Kalejdoskop • Foto: Jože Marinč

otroške radovednosti in ustvarjalnosti, ki se kaže v igri in raziskovanju vsega okrog nas," razlaga Jože Marinč, ki je bil rojen v Dolnji Brigi. V Novem Kotu živi Eva Pavlič Seifert in Aljaž Celarc. Pod skupnim umetniškim nazivom Plateauresidue v projektu *Terra Ignota* raziskujeta šesto veliko izumrtje – aktualni proces izgube planetarne biodiverzitete.

Razstavo sva kurirali Mojca Grmek in Lela Angela Mršek Bajda. Za razstavo je oblikoval Jure Šajn. *Zeleno, ki te ljubim modro* je druga razstava v ciklu, ki povezuje dve sosednji pokrajini, primerljivi po naravnih danostih in družbeni zgodovini. Dokument virtualne postavitve razstave *Vojska v mestu*, prve (2020) iz cikla, je še dostopen: <https://dkahkp.tumblr.com/>. Projekt sofinancirajo Ministrstvo za kulturo RS, Občina Pivka in Občina Kočevje.

Lela Angela Mršek Bajda

Spoznajte nabor okusnih dobrot.

Obiščite nas
v trgovini
**Zakladi
Kočevske.**

**Lokalno
je feno—
menalno**

Ljubljanska cesta 5
1330 Kočevje

+386 30 649 900

trgovina@zakladi-kocevskie.si
www.zakladi-kocevskie.si

ODPIRALNI ČAS

TOR - PET
09:00 - 12:00
16:00 - 18:00

SOB
09:00 - 12:00

Spoznajte in okusite preverjeno
lokalno kvaliteto izpod rok
srčnih ljudi in domače zemlje.

**Kvalitetno.
Okusno.
Lokalno.**

**najboljše
kočevske
bombice**

Mladoletniki do alkoholnih pijač kar prek spleta

Spletno nakupovanje je že pred leti postalo hit, predvsem pa je priljubljeno med mladimi. Ima pa tudi mnogo pomanjkljivosti. Zveza potrošnikov Slovenije (ZPS) je že leta 2021 ugotovila, da lahko mladi prek spleta brez težav kupijo alkoholne pijače, raziskava, ki so jo julija letos opravili pri desetih spletnih trgovcih, pa je to ugotovitev še enkrat potrdila.

"Res je, da večina spletnih strani opozarja na starostno omejitev in poudarja nevarnosti uporabe alkohola, vendar lahko mladi ta varovala in opozorila preprosto zaobidejo in kljub temu kupijo alkohol," opozarjajo na ZPS-ju. Zakon o omejevanju porabe alkohola sicer jasno določa, da sme prodajalec oziroma ponudnik od vsake osebe, za katero domneva, da ni polnoletna, zahtevati, da predhodno izkaže svojo starost z dokumentom.

Nakup in prevzem alkoholnih pijač so izvedli ob pomoči mlade polnoletne osebe, stare 19 let. "Tako odločitev smo sprejeli premišljeno in odgovorno, saj smo želeli preprečiti kakršno koli izpostavljanje mladostnikov alkoholu," pojasnjujejo. In dodajajo: "Poleg tega je pri starejših mladoletnih ali mlajših odraslih osebah, starih od 15 do 20 let, zgolj na pogled težko oceniti njihovo starost, kar še dodatno poudarja pomembnost doslednega preverjanja starosti pri prodaji alkohola."

Izbrali so pet dobro obiskanih splošnih spletnih trgovin in pet specializiranih ponudnikov pijač, naročali pa so pivo (pri spletnih trgovcih hitrinakup.com, pivoljub.si, spar.si in trgovina.mercator.si), vino (na evino.si, mimovrste.com in zagriz.si) in žgane pijače (pri drinx.si, rrselection.com in viskirum.si). Pri največjih trgovcih (Mercator, Spar in Tuš) so poskušali ponazoriti čim bolj resničen primer, kjer mlada oseba poleg alkoholne pijače v istem paketu naroči tudi druge priljubljene prigrizke, primerne za

najstniško zabavo. Ta možnost pri drugih pregledanih ponudnikih ni bila na voljo. "Kjer je bilo mogoče, smo izbrali možnost plačila ob prevzemu, ki ga je samostojno opravila mlada oseba. Te možnosti nista omogočala dva ponudnika (rrselection.com in viskirum.si). Tam smo opravili plačilo prek spleta."

Nihče od desetih trgovcev ali pogodbenih dostavljavcev (v primeru drinx.si, evino.si, mimovrste.com in rrselection.com je dostavo opravila Pošta Slovenije) ni od mlade osebe, ki je prevzela alkoholno pijačo na domu, zahteval osebnega dokumenta za preverjanje starosti.

Tudi Mladinska zveza Brez izgovora Slovenija že približno deset let izvaja raziskavo Skriti nakupi prodaje alkohola mladoletnim osebam. Poudarjajo, da je "skrb vzbujajoče dejstvo, da se v primerjavi z letom 2022 delež ugotovljenih kršitev v različnih oblikah prodajaln ni zmanjšal, ostaja na isti ravni, saj je bila alkoholna pijača prodana več kot vsaki drugi mladoletni osebi". A vseeno opazajo razlike: "Če je bilo na začetku od desetih nakupov zaznanih devet kršitev (90 odstotkov), se je do danes odstotek kršitev zmanjšal na 54 odstotkov. Pozitivna sprememba, ki smo jo opazili v nekaterih prodajalnah, so tudi digitalna opozorila preverjanja polnoletnosti, saj so kršitve v večini povezane z nepregledovanjem osebnega dokumenta ali napačnim izračunom starosti."

Poziv k spremembam

Mladinska zveza Brez izgovora

Slovenija in Zveza potrošnikov Slovenije pozivata k spremembam na tem področju. Poudarjajo, da bi morali biti dostavljavci prek posebnih usposabljanj podučeni o preverjanju starosti prejemnika pred izročitvijo alkoholnih pijač. S tem bi poudarili pomen identifikacije ter pravne posledice prodaje alkohola otrokom in mladostnikom. Odgovornost za kršitve pa, da bi morali prevzeti trgovci, ne pa prodajalci oziroma dostavljavci. Dostavljavci, tako predlagajo, bi morali dosledno izvajati preverjanje starosti pri dostavi naročil: "Ob dostavi alkohola bi morali od vsake osebe, pri kateri obstaja sum, da ni polnoletna, zahtevati, da svojo starost izkaže z javno listino." Prav tako menijo, da bi morali trgovci ob dostavi alkoholnih pijač na dom dostavljavce opozoriti na prepoved prodaje alkohola mladoletnikom. To pa bi lahko naredili z vidno oznako na paketu in računu, ki bi jasno označevala prisotnost alkohola v paketu. Prav tako bi morale biti po njihovi oceni alkoholne pijače opremljene s podatki o energijski in hranilni vrednosti, kot to velja za druga živila. In imeti zdravstvena opozorila o škodljivosti njihovega pitja. Učinkovitost tovrstnih opozoril potrjujejo tudi raziskave NIJZ, ki navajajo nižjo stopnjo kajenja zaradi uvedbe opozoril na tobačnih izdelkih.

Slovenija še vedno nad povprečjem po deležu alkohola med mladimi

V Sloveniji vlada t. i. 'mokra kultu-

ra', v kateri je pitje alkohola postalo samoumeven oziroma normaliziran del našega vsakdana. Po porabi čistega alkohola na prebivalca spadamo v sam svetovni vrh, to velja tudi za mlade. Ti pogosto uživajo alkohol iz različnih razlogov, med drugim zaradi radovednosti, eksperimentiranja in zato, da bi se vključili v izbrano skupino, poudarja ZPS.

Mednarodna raziskava Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju (HBSC), ki se od leta 2002 v Sloveniji izvaja na vsake štiri leta, je pokazala, da je alkoholne pijače v življenju že kdaj pilo 15 odstotkov 11-letnikov, 40 odstotkov 13-letnikov, 71 odstotkov 15-letnikov in 86 odstotkov 17-letnikov. Vsak četrti 15-letnik in vsak drugi 17-letnik pa je bil v življenju že vsaj dvakrat opit.

"Delež pitja alkohola med mladostniki v Sloveniji sicer upada, a še vedno presegamo mednarodno povprečje. Mladostniki v Sloveniji odraščajo v okolju, kjer so alkoholne pijače lahko dostopne, pitje teh pijač pa je razširjeno tudi med odraslimi, pri katerih tvegano ali škodljivo pitje alkohola celo narašča," je na novinarski konferenci, na kateri so bile predstavljene ugotovitve raziskave ZPS, opozorila Maja Roškar z NIJZ-ja in dodala, da Svetovna zdravstvena organizacija omejevanje dostopnosti prepozna kot učinkovit ukrep, ki uspešno zmanjšuje porabo alkohola in škodo zaradi pitja alkohola.

Neja Jerebičnik

Sarine dobrote - Dobrote za dušo

- 🍪 Sarini štrudlji (jabolčni, borovničev, skutin)
- 🍪 Kremšnite 🍪 Kočevske bombice® 🍪 Šamrole
- 🍪 Potice 🍪 Gibanica 🍪 Več vrst piškotov 🍪 Breskvice
- 🍪 Torte 🍪 Princes krofi 🍪 Ježki 🍪 Popcakes-i

SARA OSTERMAN S.P.
Trg Zbora Odposlancev 59
1330 Kočevje

☎ 041 991 158
✉ sara@sarinedobrote.si
🌐 www.sarinedobrote.si
📘 fb.com/sarinedobrote

DELOVNI ČAS
PON - PET 8.00 - 17.00
SOB 8.00 - 13.00

Kočevska skutna pita z gozdnimi sadeži

Lokalno. Domače. Slovensko

S kolesom od nature do kulture

S kolesom od nature do kulture je ime LAS projekta, ki so ga izvajali partnerji Občina Loški Potok, Lesna zadruga Loški Potok, z. b. o., so. p., Občina Ribnica, Občina Osilnica, Zavod za kulturo in turizem Kostel, Občina Sodražica, Občina Velike Lašče, Kolesarsko društvo Melamin, Javni zavod za turizem in kulturo Kočevje in Občina Dobropolje, dobili pa so sredstva za sofinanciranje iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v višini 79.798,57 EUR.

S projektom smo želeli povečati prepoznavnost območja, povežati in povečati lokalno turistično ponudbo in spodbujati trajnostno mobilnost (kolesarstvo).

S pomočjo projekta smo kupili 38 električnih koles, ki so na voljo za izposajo tistim obiskovalcem, ki se želijo nekoliko bolj lahkotno popeljati po gozdnih stran poteh, saj jim pri tem pomaga električni motor. Električna kolesa so na voljo za izposajo na osmih lokacijah: v Hostlu Bearlog, v Rokodelskem centru Ribnica, Gostilni pri Kapcu, Občini Sodražica, Turističnem društvu Osilnica, Zavodu za kulturo in turizem Kostel in TIC Kozolec ter Klančarjevi domačiji.

Obiskovalci se lahko orientirajo sami po obstoječih kolesarskih poteh, ki jih ponujajo že obstoječe kolesarske karte in označene poti, ali pa si izberejo poti iz novega digitalnega kolesarskega vodnika

Ena izmed točk za izposajo električnih koles. • Foto: Daniel Vincek

S kolesom Od nature do kulture. Zamišljen je tako, da obiskovalcem ponuja spoznavanje narave in kulture celotnega območja LAS in je namenjen tudi povezovanju in promociji posameznih turističnih

točk in ponudnikov, ki skupaj tvorijo privlačno, trajnostno naravno destinacijo, kjer se lahko turisti zadržijo več dni.

Nekateri obiskovalci si želijo tudi spremstva vodnika, ki jih lah-

ko vodi tudi po bolj skritih poteh ter jim pokaže tiste značilnosti kraja, ki jih še posebej zanimajo. V sklopu projekta smo organizirali izobraževanje za turnokolesarske vodnike, s katerim so lahko zainteresirani kolesarji pridobili uradno licenco in naziv turnokolesarski vodnik pri Planinski zvezi Slovenije, tega izobraževanja se je udeležilo 11 kolesarjev.

Za ozaveščanje o trajnostni mobilnosti in uporabi električnih koles so po občinah, ki so vključene v projekt, potekale tudi delavnice za različne starostne skupine.

Več informacij o ponudnikih električnih koles, o najemu kolesarskega vodnika, opis povezovalne poti in gpx sledi kolesarskih tras najdete v digitalnem kolesarskem vodniku, ki je na voljo na spletnih straneh partnerjev projekta, na www.las-ppd.si in prek QR-kode.

Tina Zajc Zver

SKODA

Kodiaq

Odkrij ga na novo

JORAS CENTER,
 Ob železnici 7, Ribnica,
 tel.: 01 836 90 40

Kombinirana poraba goriva in izpusti CO₂: 8,6 – 5,3 l/100 km in 195 – 139 g/km, emisijska stopnja: EURO 6, specifična emisija dušikovih oksidov (NOx): 0,0516 – 0,0103 g/km, trdi delci: 0,00054 – 0,00003 g/km, število delcev: 0,00053 – 0,00 x 10¹¹. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov.

Kaj so poklici prihodnosti?

Če je včasih veljalo, da nas po končanem šolanju čaka zaposlitev, danes zaradi nenehnih sprememb na trgu to ne drži več. Tehnološka robotizacija in globalizacija bosta še naprej izrivali poklice, ki jih lahko nadomesti tehnologija. Obstajajo pa poklici, ki jih tehnologija najverjetneje ne bo izrinila. Lesarji, vodovodni inštalaterji in električarji so poklici, ki jih bomo v prihodnosti potrebovali – ne glede na razvoj tehnologije. Tudi na Kočevskem se zavedamo sprememb na trgu dela in želimo mladim približati pester mozaik poklicnih profilov, ki so v prihodnje zaposljivi. Takšen mozaik poklicev smo sestavili že četrtič zapored v četrtek, 7. septembra, v Športni dvorani Kočevje. Predstavilo se je 35 različnih poklicnih profilov. Devetošolci enajstih osnovnih šol od Fare do Velikih Lašč in dijaki GSSK so se mrežili z izkušenimi predstavniki, ki svoj poklic dobro opravljajo. Izredno iskani deficitarni poklici, kot so električar, vodovodni inštalater, cvetličar, kamnosek in mizar, so svoje spretnosti in kompetence čudovito izpostavili in navdušili marsikaterega učenca. Del dvorane je žuborel ob mreženju s predstavniki tehničnih strok s področja elektrotehnike, kemije, strojništva, računalništva, kmetijstva, gozdarstva, komunale in gasilstva. Naj ne pozabimo omeniti zelo iskanega vojaka, policista in pravosodnega policista ter vodnika službenega psa.

Perspektivni poklici prihodnosti niso le novi poklici, ki pred dese-

Foto: arhiv Ljudske univerze Kočevje

tletjem niti še niso obstajali, kot je strokovnjak za kibernetsko varnost, popravljavec robota, psihoterapevt, kineziolog ... Gre tudi za vsakdanje poklice, kot je poklic električarja ali zidarja, vedno bolj iskan pa je tudi zdravstveni in naravoslovni profil. Teh profilov primanjkuje, saj se mladi vse pogosteje odločajo za privlačne poklice, ki v družbi uživajo večji ugled. Večji del Festivala poklicev je bil namenjen predstavitvi zdravstvene stroke, kot je reševalec, patronažna sestra, zobozdravnik, tehnik zobne protetike in drugi.

Vzornik lahko odigra pomembno vlogo pri odločanju za poklic. Odlični raziskovalci, inženirji

ali medicinske sestre, ki mladim približajo poklicne priložnosti ter okrepijo njihovo samozavest, so ključni. In prav temu je namenjen Festival poklicev.

Ne smemo pa pozabiti, da pri načrtovanju kariere igra ključno vlogo razmislek o tem, kateri poklici bodo v prihodnosti sploh še obstajali in ali bo določeno delo v naslednjih dvajsetih letih sploh še aktualno. Kaj pa bo sploh aktualno do leta 2050? Po podatkih zagotovo poklici, ki se dotikajo trajnosti in področja zelenih delovnih mest, robotizacije in tehnologije. Zato bo lahko Jaka, ki danes obiskuje 9. razred, svojega sina spodbujal, da postane odličen ogljični policist! Nadzoro-

val bo izvrševanje strogih zakonov o izpuščanju ogljikovih spojin. Ali pa spodbujal hčerko, da postane odlična multimedijška umetnica in pripovedovalka 3D zgodb. Njene zgodbe bodo prepletene z multimedijško vsebino, zmešane iz besedil, glasbe, videa, dodala jim bo nove zemljevide, romane in zgodovinske posebnosti. Pripovedovala jo bo v polni 3D tehniki, z zvokom, glasbo in sporočilom.

Karierni center za mlade Kočevje spodbuja in omogoča raziskovanje tisočerihih poklicnih priložnosti in možnosti. Samo odločiti se je treba, katero pot izbrati, da ob njej uživaš in rasteš.

Maja Rupnik

Tradicija zlatih maturantov na GSŠ Kočevje

Začetek jeseni pri nas zaključujemo s splošno in poklicno matura, in ko se s ponosom ozremo nazaj, je bila matura na Gimnaziji in srednji šoli Kočevje zelo uspešna.

Matura je vrh, do katerega dijaki stopajo skozi svoje gimnazijsko oz. srednješolsko življenje in delo. Je dokaz in preizkus, ki jih popelje do nadaljnjega študija ali zaposlitve. Matura ni samo preizkus za dijake, ampak tudi za profesorje, ki se skozi vsa leta šolanja trudimo, da jih opolnomočimo z znanjem in veščinami.

Rezultati letošnjega spomladanskega izpitnega roka splošne in poklicne mature so bili znani julija in takrat so dijaki prejeli spričevala o splošni oz. poklicni maturi ter obvestila o uspehu. Med dijaki ni manjkalo tudi tistih, ki so pridobili certifikat o znanju tujega jezika. Slavnostna podelitev je potekala v predavalnici Gimnazije in srednje

Zlata maturanta Klara Štefanič in Jure Kalan • Foto: Gorazd Svele

šole Kočevje, kjer so kratek program dijaki nižjih letnikov pripravili skupaj s profesorji.

Splošno matura je v šolskem letu 2022/2023 uspešno opravilo 95 % dijakov, poklicno matura pa 90 % dijakov.

Julijski rezultati so nam prinesli kar tri zlate maturante. Klara Štefanič je od skupnih 34 točk dosegla 31, Ana Marija Petkovič pa 30 točk. Klara in Ana Marija sta se v knjigo zlatih maturantov zapisali na splošni maturi. Na poklicni

maturi pa je zlata maturant postal Jure Kalan, ki je od skupnih 23 točk dosegel 22. Potrditev štiriletnega dela, talenta in vztrajnosti so okronali s tem nazivom, za kar jim iskreno čestitamo.

Dijaki, ki so na splošni maturi dosegli 25 točk ali več, so: Val Selan s 27 točkami, Črt Arko s 26 točkami in Matic Merhar s 25 točkami. Svoj uspeh na poklicni maturi z 18 točkami ali več pa so dosegli: Nana Poje in Sara Šarčević Orel z 20 točkami ter Mark Adamič, Tevž Košir, Staš Oražem in Jan Gašper Vidrih, ki so dosegli vsak po 18 točk. Izjemen uspeh pri izdelku oz. storitvi in zagovoru so z vsemi točkami pridobili Nik Ambrožič, Nejc Jurca, Jure Kalan, Vid Mate, Klemen Pogorelec in Nana Poje.

Maturantom iskreno čestitamo in želimo vse dobro na nadaljnji poti.

Klara Šilc

MORRIS GARAGES
Since 1924

MG ZS

Že od 17.500 €
Rezervirajte testno vožnjo

Poraba pri mešanem ciklu: 6,6-7,2l/100 km. Emisije CO₂: 149-163 g/km. Emisijska stopnja: EURO6DFull. Emisija NO_x: 0,0155-0,0193 g/km. Emisija trdnih delcev: 0,0211-0,0323. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. 7-letna garancija ali 150.000 km oziroma kar se zgodi prej. Navedena cena je priporočena maloprodajna cena. Pridržujemo si pravico do napak. Slika je simbolična. Grand Automotive Adriatic d.o.o., Ljubljanska avenija 4, 10.090 Zagreb.

TPV AVTO 07 39 18 114 • info@tpv-avto.si

mgmotor.si

Izzivi ali težave v novem šolskem letu?

Prišlo je hitro in pričakovano, a še vedno nekoliko negotovo novo šolsko leto. Priprave nanj so se začele že v pomladnem času, saj so bili nekateri starši pred pomembno odločitvijo glede preusmeritve otroka v prilagojen program. Odločitev zagotovo ni lahka, postopek pa traja kar nekaj časa. Da ne bi bilo še težje, zaposleni v OŠ Ljuba Šercerja vedno sprejememo vsakega, ki mu s pogovorom ter ogledom šole razblinjamo marsikateri predso- dek ali strah. Tako je 1. septembra naš prag prvič prestopilo sedem novih učencev, med njimi kar štirje prvošolci. Trenutno imamo 60 učencev, za nekatere pa postopek preusmeritve še poteka.

Novo šolsko leto smo začeli z novimi normativi in standardi, ki veljajo na področju izobraževanja otrok s posebnimi potrebami. Oblikovali smo devet oddelkov, enega več kot preteklo leto. Zadnja leta zaznavamo, da je k nam usmerjenih vse več otrok, ki imajo več primanjkljajev, ovir oz. motenj. Število ur dodatne strokovne pomoči narašča tudi na naši šoli. Posledično to pomeni, da se širi tudi kolektiv oz. število zaposle-

Foto: Petra Rubin Gavrič

nih. Tu nas čaka nov izziv. Že leta primanjkuje ustrezen (formalni) kader. Potrebujemo specialne in rehabilitacijske pedagoge. Ti delujejo tako na matični šoli kot v sosednjih šolah in vrtcih. Zaposleni imamo dve mobilni specialni pedagoginji, ki ne zmoreta zadovoljiti vseh potreb v ožjem in širšem lokalnem okolju. Čeprav delujeta na različnih lokacijah, pri tem uporabljata lastno osebno vozilo, vztrajata in ponujata dodatno strokovno pomoč v Kočev-

ju, Ribnici, Sodražici, Loškem Potoku in Prevolah. Z dopolnjevanjem jima pomagajo tudi preostale sodelavke, ki sicer opravljajo delo učitelja razrednika. Ob tem ne gre zanemariti dejstva, da to posledično predstavlja nov izziv pri organizaciji dela na matični šoli. Skrbno je treba načrtovati nadomeščanja pa tudi izvedbo dni dejavnosti.

Prostorsko stisko smo deloma rešili z uporabo prostorov v nekdanji enoti Vrtca Kočevje,

enoti Kekec. Z ustanoviteljico smo začeli usklajevanja glede potreb in načrtovanjem novih prostorov. To nam vliva novo upanje in daje nove moči pri delu z otroki s posebnimi potrebami. Tako zaposleni kot tudi učenci potrebujemo varno, zdravo in spodbudno okolje, ki nam omogoča pogoje, da lahko sledimo svoji viziji in poslanstvu.

V sodelovanju z občinami, od koder prihajajo naši učenci, ter Zdravstvenim domom Kočevje nadaljujemo uspešno zgodbo. Učenci so deležni tudi delovne terapije, ki se izvaja v naših prostorih. Delovna terapevtka je pomembna članica strokovnih skupin pri načrtovanju, uresničevanju in vrednotenju posameznikovega napredka.

Z zavedanjem, da imam ob sebi sodelavce, ki svoje delo opravljajo vestno, odgovorno in z zavedanjem, da je delo učitelja tudi poslanstvo, ki ga opravljajo srčno in pokončno, so pred nami novi izzivi, in ne težave.

Vsem učencem, staršem in zaposlenim želim uspešno, razigrano, vedoželjno, pogumno novo šolsko leto.

Barbara Poje

Prvič v vrtec

V Vrtec Kočevje je septembra spet prišlo kar nekaj nadobudnih novincev, pripravljenih na nove dogodivščine. Čeprav je otrokov prehod v vrtec eden izmed pomembnih mejnikov v njegovem življenju in začetek novih spoznanj in dogodivščin, zna ta za otroka biti tudi precej stresen, zato je pomembno, da se nanj ustrezno pripravimo.

V enoti Brlogec smo poskrbeli, da se je sprejem novincev začel že v avli enote. Malčice in malčke je pričakala dekoracija iz balonov in tabla dobrodošlice, ob kateri so lahko starši naredili fotografijo v spomin. Prvi dan so v vsaki igralnici novinci skupaj s starši raziskovali nove prostore ob spodbudi vzgojiteljic. Uživali so v igri z baloni in raziskovanju igrač ter opazovanju novih prijateljev. Vsak pa je ob koncu dobil še eno malenkost kot darilo dobrodošlice, ki so jo zanje pripravile njihove vzgojiteljice. Prvi uvajalni teden je minil in večina otrok je v vrtcu že nekaj časa preživela sama, nekateri pa so že, vsaj za kratek čas, tudi prvič zaspali v vrtcu. Kmalu se jim bodo pridružili tudi drugi in počasi bodo vsi vzljubili naš, kot piše na tabli dobrodošlice, nasmejan, razigran in včasih razmetan vrtec.

Dobrodošlica novincem v enoti Brlogec • Foto: Jasna Štante Pranjič

Da otrok vzljubi vrtec, pa dosežemo tako, da se na uvajalno obdobje dobro pripravimo

tako vzgojiteljci kot tudi starši. Vzgojiteljci smo staršem že pred septembrom predstavili novosti, s

katerimi se bo otrok srečal v vrtcu. Za večino otrok je vrtec namreč prvi daljši čas ločitve od staršev, igralnica je novo okolje, vzgojitelji pa so zanj neznane osebe in vrtčevski vsakdan ima morda drugačen ritem življenja, kot so ga bili vajeni. Zaradi tega je povsem normalno, da se otroci najprej upirajo ločitvi od staršev. Starši so bili seznanjeni tudi s pogostimi odzivi, ki spremljajo uvajalno obdobje. To predvidoma traja teden dni do tri tedne, seveda pa je vsak otrok individuum, zato je ta čas pri nekaterih krajši ali daljši in se prilagodi glede na potrebe otroka.

Pomembno je, da med celotnim uvajalnim obdobjem vzgojiteljci starše usmerjajo in jih vodijo skozi uvajalni proces. S tem si pridobivajo njihovo zaupanje in gradijo dober odnos, v procesu pa še navezujejo stik z otrokom. Starši tako lažje sprejmejo, da se otrok šele ob ločitvi od njih lahko naveže na vzgojitelje, sprejme vrtec in se dobro počuti, ko jih ni ob njem. Po vsakem dežju posije sonce in tudi kakšni solzi tekom uvajanja v vrtec nato sledi velik kup doživetij, novih izkušenj, spoznanj in spominov, ki jih prinaša življenje v vrtcu.

Tjaša Robič

Igra združuje in povezuje, 2. del

V sklopu izbirnega predmeta Obdelave gradiv, neobveznega izbirnega predmeta, predmeta Tehnike in tehnologije in OPB-ja so učenke in učenci OŠ Zbora odposlancev Kočevje minulo šolsko leto izdelovali leseno družabno igro Štiri v vrsto, namenjeno oskrbovancem Doma starejših občanov (DSO) v Kočevju.

Oktobra 2022 smo odšli na prvi obisk, kjer smo se spoznali z oskrbovanci ter njihovim preživljanjem družabnih trenutkov. Učenke in učenci so se hitro vključili v pogovor in aktivnosti. Ob druženju so ugotovili, da lahko z izdelavo družabne igre pripomoremo pri skupnem povezovanju in prijetnem

razpoloženju. Prvotna ideja je bila izdelava igre Štiri v vrsto, ob doživetem pa so izrazili zanimanje za izdelavo še drugih družabnih iger.

V ponedeljek, 12. 6. 2023, je sledilo drugo srečanje. S seboj smo prinesli dokončano igro Štiri v vrsto ter jo predali varovancem. Igro smo zanje skrbno načrtovali in izdelali.

Učenke in učenci so potrebne narezane dele dobro ročno obrusili ter jih po načrtu in s pomočjo mentoric lepili, vijačili in sestavljali v celoto. Igro so na koncu premazali z zaščitno lazuro, preostale lesene kose, potrebne za samo igro, pa so prebarvali z akrilno barvo.

Zaradi večjih dimenzij (velikost

igre je 1000 x 1000 mm) smo se za izrez lesenih (vezanih) plošč obrnili na Mizarske storitve Mazo. Za izrez okroglin (lukenj) pa smo pomoč poiskali v Gimnaziji in srednji šoli Kočevje, kjer so jih obdelali s pomočjo naprave CNC. Obe ma izvajalcema se pri tem iskreno zahvaljujemo.

Po predstavitvi igre ter razlagi postopka nastajanja so se učenke in učenci skupaj z varovanci DSO-ja v sami igri še preizkusili. V prijetnem vzdušju in zadovoljstvu je bilo tako odigranih nekaj krogov.

S projektom Igra združuje in povezuje so imele učenke in učenci priložnost skozi lastno izkušnjo

Foto: Kristina Povh

ozavestiti pomen medgeneracijskih odnosov, ki vključujejo sprejemanje, spoštovanje in medsebojno sodelovanje. Idej za prihodnja sodelovanja nam ne manjka in veselimo se vsega, kar nas čaka. **Blanka Mihelič, Kristina Povh**

Prvi šolski petek na OŠ Stara Cerkev

Prve izpričane oblike elementarnega izobraževanja so se pričele s pokristjanjevanjem in priključitvijo slovenskega narodnega ozemlja v zahodnoevropski krščanski svet. Šola je bila v tesnem stiku z vero, učitelji pa so bili duhovniki, ki so vse do 19. stoletja najbolj vplivali na vsesplošno ljudsko kulturo. Šele v času cesarice Marije Terezije in Jožefa II. je država s prvim osnovnošolskim zakonom posegla na področje šolstva in se je decembra leta 1774 uvedla splošno šolsko obveznost za vse otroke od 6. do 12. leta, ne glede na starost in spol. Od prvih začetkov pa vse do danes s prvim septembrom osnovne in srednje šole v svoje prostore sprejememo navdušene in malo manj zagnane bodoče učence in dijake.

35 učencev je prvi šolski petek najbolj stiskalo v želodčkih. Verjetno niso bili edini, saj so bili tudi njihovi starši v pričakovanju, učitelje pa tako ali tako vsako leto pesti malenkostna trema. Da bi bil prvi dan

Foto: Jasmina Arko

čim bolj prijeten, smo na OŠ Stara Cerkev ob 15. uri v šolsko telovadnico sprejeli prvošolčke, rojene leta 2017. Učence je s toplim nagovorom pomirila ravnateljica Sonja Veber ob prisotnosti podžupana Občine Kočevje. Bodoče učence je s svojo humoristično točko nasmejal čarovnik. Učenci so si v svoje torbice ponosno pospravili svoja prva šolska priznanja 'Postal sem prvošolec' in se v svojih učilnicah še posladkali s koščkom tortice. Na matični šoli se je za učence od 2. razreda dalje prvi dan začel že bolj resno. Prvi dve šolski uri so razredniki učence seznanili s hišnim redom in šolskimi

pravili, si pogledali urnike, razdelili učbenike in skupaj preverili potrebne potrebščine za pouk. Od tretje ure dalje je potekal pouk po urniku.

Na podružnični šoli v Željnah je prag prvič prestopilo šest prvošolcev. Sedem starejših učencev jih je pozdravilo s skupinskim petjem, nato so sledile socialne igre in spoznavanja. Po treh šolskih urah so se odpravili do vaškega igrišča, kjer so starejši učenci ponovili pravila o cestnem prometu in hkrati poučili mlajše, kako se pravilno obnaša na prehodu. Tudi učenci v Željnah so imeli kosilo in se posladkali z okusnim mafinom.

Letos smo se vse kočevske šole v sodelovanju z Občino Kočevje in Inštitutom za varnostno kulturo vključile v projekt Varna šola, da bi učencem zagotovili varno in prijetno učno okolico. Učitelji bomo strokovno pristopili k udejanjanju in uresničevanju zagotovil za varnost, vendar potrebujemo tudi podporo staršev, saj se je treba pogovarjati z otroki o konfliktih, igrah med vrstniki, ki lahko preidejo do prepira, o nasilju, tako psihičnem kot tudi fizičnem, predvsem pa o nevarnosti spletnega okolja. Že v preteklem šolskem letu smo na OŠ Stara Cerkev pripravili predavanja tudi za starše, pa bi vas pozvali, da se jih udeležujete, saj je na enournih srečanjih rdeča nit izkustvena praksa in preventiva oziroma kako reagirati v konkretnih primerih nasilja. Ker je začetek šolskega leta, bi bilo priporočljivo, da tudi starši preletite šolski pravilnik in hišni red šole.

Uspešen začetek novega aktivnega šolskega leta vsem! **Jasmina Arko**

Dobrodošli, prvošolčki!

Spet je tu novo šolsko leto in tako kot druge osnovne šole po Sloveniji je tudi Osnovna šola Ob Rinži s podružnicama v Livoldu in Kočevski Reki odprla svoja vrata za učence. Za prav vsakega šolarja in šolarko je prvi šolski dan poseben dan, saj predstavlja nov začetek, nova poznanstva in prijateljstva ter novo pridobljeno znanje.

Prvi šolski dan pa je najbolj slovesen za vse tiste, ki so prvič prestopili šolski prag, zato smo se zanje še posebej potrudili. Prvošolcem smo v petek, 1. septembra, pripravili kratek sprejem. Pozdravili sta ju ravnateljica Darja Delač

Felda in pomočnica ravnateljice Janja Murn. Prav vsem sta zaželeli, da bi se na naši šoli dobro počutili, se veliko novega naučili in stkali trdne medsebojne vezi. Letos so za obiskovalce nastopili člani gledališkega krožka Tok tok iz matične šole pod vodstvom mentoric Špelce Hribar in Maje Žagar. Pod vodstvom mentorja Mitje Letiga je pevski zbor zapel himno OŠ Ob Rinži Kočevje. Na matični šoli je prvošolce in njihove starše nagovoril tudi župan dr. Vladimir Prebilič ter jih v novo šolsko leto pospremil z lepimi mislimi.

Po končani prireditvi so prvošol-

ci s svojimi razredničarkami odšli v matične učilnice, na hodniku pa so jih pričakali učenci 2. razredov in jim pripravili tradicionalen sprevod z rumenimi ruticami. Takrat so uradno postali prvošolci Osnovne šole Ob Rinži. Šolska kuhinja jih je pogostila s tortico in sokom, poskrbljeno pa je bilo tudi za starše, da so se po predavanju policistov o varnosti v prometu

Foto: Mirjana Šercer

posladkali z dobrotami in lažje počakali na svoje prvošolčke.

Zaposleni na šoli vsem učencem želimo čaroben in miren začetek šolskega leta ter veliko nepozabnih šolskih dogodivščin.

Neja Ivetič

Vabljeni na 14. Državno tekmovanje gozdnih delavcev

Po lanskem uspešno izvedenem državnem tekmovanju gozdnih delavcev bo Kočevje letos ponovno gostilo državno prvenstvo najboljših slovenskih gozdarjev sekačev. Tekmovanje se bo odvijalo v soboto, 30. Septembra, na prireditvenem prostoru pri Gostilni Jezero – Tušek z začetkom ob 8. uri. Pozno popoldne bo razglasitev rezultatov, podelitev medalj in pokalov ter bogatih nagrad. Slavnostno odprtje tekmovanja bo na isti lokaciji potekalo dan prej, 29. septembra, z začetkom ob 17.30. Dogodek, na katerem pričakujemo tudi mednarodno udeležbo sekačev, bo odprt za javnost, zato občanke in občane Kočevja lepo vabimo, da se nam pridružijo.

Na tekmovanju bodo slovenski gozdarji in gostje iz tujine prikazali svoje veščine in spretnosti. Tek-

movali bodo ekipno in posamično, kjer se bo tekmovalo v konkurenci profesionalnih gozdnih delavcev, tekmovalcev, ki so mlajši od 23 let, in v ženski konkurenci. Tekmovalci se bodo pomerili v sledečih disciplinah: menjava verige in obračanje letve, kombinirani rez, precizni rez na podlagi, zasek in podžagovanje ter kleščenje. Menjava verige in obračanje letve se bodo izvedli prvi tekmovalni dan, disciplini zasek in podžagovanje ter kleščenje pa drugi tekmovalni dan. Teh pet disciplin simulira delo v gozdu.

Državno gozdarsko prvenstvo tretjič zapored organizira podjetje Slovenski državni gozdovi (SiDG), ki želi na ta način ohraniti dolgoletno tradicijo organiziranja tega tekmovanja v Sloveniji. Prvo slovensko državno tekmovanje

Foto: arhiv SiDG

gozdnih delavcev je namreč potekalo davnega leta 1998 v Postojni. Državno tekmovanje je pomembno tudi zato, ker predstavlja odskočno desko za svetovno prvenstvo, na katerem slovenski tekmovalci že leta dosegajo vrhunske rezultate.

Partnerja dogodka sta Zavod za gozdove Slovenije in Srednja gozdarska, lesarska in zdravstvena šola Postojna, ki sta pomagala zagotoviti sodnike za izvedbo tekmovanja.

Tudi letos bo dogodek popestril bogat spremljevalni program. Med drugim bo organiziran prikaz gozdarske mehanizacije Vitli Krpan, HTT, Bijol in KGZ Sloga Kranj, Unicommerce bo na ogled postavil motorne žage Stihl, Toyota Adria bo predstavila terenska vozila, ki so primerna za delo v gozdu, stojnice pa bodo imeli tudi dobavitelji gozdarske opreme. Lokalni rokodelec Anže Kobola bo prikazal kiparjenje z motorno žago. Poskrbljeno bo tudi za zabavo za otroke, ki si bodo lahko dali poslikati obraze in se posladkali, in za gostinsko ponudbo.

Suzana Rankov

POLICIJSKA POSTAJA KOČEVJE – OBVESTILO ZA OBČANE

POLICIJA SVETUJE – VLOMI V POSLOVNE PROSTORE

Policisti Policijske postaje Kočevje v zadnjem mesecu beležimo povečano število vlovov v poslovne prostore, kjer storilci iščejo predvsem gotovino, zato želimo podati nekaj preventivnih nasvetov.

Največ lahko za varnost takšnega objekta storimo s preventivnim ravnanjem in zavarovanjem, s čimer že sami precej zmanjšamo možnost, da postanemo žrtev kaznivega dejanja. Vlomilci nepremičnino pogosto opazujejo že nekaj časa pred samim dejanjem. Tako izvedo, kdaj zaposleni in stranke objekt zapuščajo ter ali in kje v objektu je nameščena alarmna naprava, luč s senzorjem, kamere oz. drugi varnostni sistemi. Vlomilci običajno izberejo tisti objekt, kjer bo za izvršitev kaznivega dejanja postavljene najmanj ovir in kjer bo tveganje za njihovo odkritje najmanjše. Zato želimo policisti lastnike in zaposlene v poslovnih objektih opozoriti na previdnost in zadostno samozaščitno ravnanje.

Tako vam svetujemo, da ko zaključite dnevno obratovanje, da vsakodnevno predate gotovino varnostni službi oziroma gotovino deponirate v nočni trezor banke. Menjalne gotovine ne puščajte v blagajni ali predalih, ampak jo spravite v ustrezen sef, ki naj bo shranjen v zaklenjeni pisarni, z vijaki pritrjen v tla ali steno. S tem boste storilcu onemogočili lahek dostop do plena.

Ob zaprtju poslovnega prostora dosledno vklaplajte alarmno napravo, ki jo je priporočljivo vezati na varnostno podjetje, ki ob sprožitvi opravi kontrolo objekta, in če je treba, o tem tudi obvesti policijo. Svetujemo tudi, da vam varnostna služba periodično opravi test alarmne naprave, da se zagotovi njeno pravilno delovanje in posledično odvrčanje storilca ob pravočasni sprožitvi. Smiselna je tudi namestitve sirene na

poslovni objekt, ki ob sprožitvi dodatno prestraši storilca, okolico pa opozori, da se v objektu nekaj dogaja.

Če v okolici poslovnega objekta opazite sumljivo osebo ali vozilo, si zapomnite čim več podatkov o takšni osebi ali o prevoznem sredstvu in si po možnosti zapišite registrsko številko vozila, saj so taki podatki lahko zelo koristni pri odkrivanju storilcev ali preprečevanju samih kaznivih dejanj.

Če vendarle pride do vloma, svetujemo, da takoj pokličete na telefonsko številko 113 ali Policijsko postajo Kočevje. V objekt ne vstopajte, saj obstaja možnost, da je storilec še vedno v objektu. Ob morebitnem srečanju pa se nikar ne spuščajte v fizično obračunavanje s storilcem, saj je vaša varnost na prvem mestu.

Če bi storilca opazili, si poskušajte si zapomniti čim več osebnih karakteristik (barva las, poteze obraza, način hoje, posebna znamenja na telesu, opis oblačil, smer pobega, vozilo in registrska številka itd.). Zapomnite si, kje se je storilec gibal, kaj je prijemal in do prihoda policistov pustite kraj nedotaknjen, da se bodo ohranile sledi, ki so pomembne za odkritje in dokazovanje kaznivega dejanja. Do prihoda policistov ničesar ne premikajte in ne pospravljajte, da ne bi uničili koristnih sledi, ki bi lahko pomembno prispevale k odkritju storilca.

Če pa predvidevate, da imate podatke, ki bi lahko kakorkoli pripomogli k odkritju storilcev kaznivih dejanj, in se pri tem ne želite izpostavljati, pa nam lahko podatke sporočite tudi anonimno na telefonsko številko 080 1200.

Aleksander Čorić, vodja policijskega okoliša

Podjetje GO-KO Kočevje v svoje vrste vabi delavce za delovno mesto

ŽIVINOREJEC-TRAKTORIST

na lokaciji Farma Mlaka, Mlaka pri Kočevju 37

Od kandidatov pričakujejo:

- III.stopnjo izobrazbe ali končano osnovno šolo.
- Obvezen pogoji je izpit za upravljanje traktorja.

Če se želite pridružiti Skupini Farme Ihan, ki je vodilna na področju pridelave in predelave mesa, vas z veseljem sprejmejo v svoje vrste.

Prijave pošljite na e-naslov go-ko@ihana.si ali po pošti na naslov **GO-KO d.o.o., Mlaka pri Kočevju 37, 1332 Stara Cerkev**

ZLATARNA AURA PRIHAJA V KOČEVJE

Prava vrednost nakita je njegova zgodba

V središču Kočevja, v poslovni stavbi Nama, bo svoja vrata kmalu odprla Zlatarna Aura. Gre za podjetje z več kot tridesetletno tradicijo. Njen direktor David Fink je v svetu nakita že od malih nog, saj sta podjetje zasnovala njegova starša. Med drugim nam je zaupal, kaj je glavni razlog za širitev v Kočevje, na kaj je pri proizvodnji lastnega nakita najbolj ponosen in kako se usklajuje s strankami, ki želijo izdelavo nakita po svojih idejah in zamislih. Vabljeni k branju.

Prva zlatarna Aura se je Novem mestu odprla daljnega leta 1991. Zdaj prihaja v Kočevje. Kaj je tisto, kar je najbolj vplivalo na vašo odločitev?

Morda bi bilo pravilneje reči, da se Zlatarna Aura vrača v Kočevje, saj smo pred mnogo leti v tem kraju poslovalnico že imeli. Zaradi spleta okoliščin smo se takrat iz Kočevja umaknili, toda veseli smo, da je pred nami nadaljevanje te zgodbe. Na odločitev za vrnitev v Kočevje je najbolj vplivala lokacija. Poslovalnica bo v samem središču mesta, v poslovni stavbi Nama na Trgu zbora odposlancev. Trenutno poteka še nekaj zaključnih del, vseeno pa računam, da bomo kmalu odprli svoja vrata. Iz Kočevja in okolice imamo kar nekaj strank tako v naših poslovalnicah v Novem mestu kot tudi v spletni trgovini. Mislim, da nas ljudje že dobro poznajo, zato sem vesel, da smo lahko našo ponudbo izdelkov in storitev pripeljali tudi v Kočevje. Pomembno nam je, da smo kot podjetje vpeti v lokalno okolje. Zato so, če je le možnost, naši zaposleni iz domačega kraja. V naši zlatarni bosta tako zaposleni dve zelo prijetni domačinki iz središča Kočevja.

Lahko poveste nekaj več o vaši ponudbi?

Ponudba naših zlatarn zajema tako klasične kot tudi sodobne kose nakita iz zlata, srebra, jekla, titana, dragih in poldragih kamnov, biserov idr. Imamo res veliko modelov poročnih in zaročnih prstanov, pa seveda tudi vsega ostalega nakita in ročnih ur. Naši strankam se trudimo zagotoviti nakit po najnovejših smernicah. Tako smo pred kratkim ponudbo obogatili z dvema novima blagovnim znamkama. Najprej je tu sodoben srebrni nakit nemškega proizvajalca Vilmas, imamo pa tudi bogato ponudbo jeklenega nakita ter analognih in pametnih ur priznane italijanske blagovne znamke Liu.Jo. V vsaki zlatarni je ponudba malce drugačna, tako da se dopolnjujemo tudi s spletno trgovino www.zlatarna-aura.si.

Pod okriljem podjetja deluje tudi zlatarska delavnica.

Tako je. Ko sta moja starša v začetku devetdesetih v Novem mestu odprla prvo zlatarno, se je hitro pokazala potreba po lastni delavnici. Treba je bilo poskrbeti za servis in čiščenje nakita, mnoge kupljene izdelke je bilo treba gravirati ... Moj oče se je tako izučil za zlatarja in odprl delavnico. Skupaj s pisarno smo tudi delavnico pred nekaj leti iz Podturna pri Dolenjskih Toplicah preselili v modernejše in predvsem večje prostore v Novem mestu. To nam je olajšalo logistiko, hkrati pa omogočilo še dodatno širitev in modernizacijo naših storitev. Izpostavil bi sodoben laserski rezalnik, ki nam omogoča izdelavo najrazličnejših izrezov ter izredno natančno in hitro graviranje. Imamo tudi 3D tiskalnik, ki nam olajša proizvodnjo različnih modelov. Našim strankam nudimo celovit servis, vzdrževanje, popravila in čiščenje nakita, izdelujemo nakit po naročilu, menjamo baterije in paščke na ročnih urah, nizamo bisere ... Na splošno si upam trditi, da imamo najboljši servis nakita v Sloveniji.

Na katere izdelke iz svoje proizvodnje ste najbolj ponosni?

Lastna proizvodnja nam omogoča izdelavo nakita po naročilu ter izdelavo nakita za lastne zlatarne. Stranke se obrnejo na nas, ko iščejo nekaj posebnega. Lahko gre za nekaj, kar so nekje videli ali pa so si obliko zamislili sami. Vsak tak projekt je po svoje poseben in nam predstavlja izziv in motivacijo. Končni izdelek je pogosto resnično osupljiv. To in zadovoljstvo stranke, ki je dobila nekaj prav posebnega, je za nas največja motivacija. Izpostavil pa bi tudi zaročne prstane. Sama simbolika zaročnega prstana je tista, ki je meni osebno najljubša. Na nek način je zaročni prstan še bolj poseben od poročnega. Tu je še vedno prisotne nekaj negotovosti, fant se hoče posebej potruditi ... Pri poročnih prstanih oba vesta, kaj približno želita, tu ni elementa presenečenja. Izdelujemo res veliko različnih modelov zaročnih prstanov. Poleg diamantov imamo v ponudbi tudi moissanite. Na željo naših strank pa dobavimo tudi laboratorijske diamante.

V ponudbi imate več kot 1000 modelov poročnih prstanov.

Vsak par, ki pride po poročna prstana, nosi svojo zgodbo in svoje posebne želje. Največkrat ima pri izbiri zadnjo besedo nevesta, seveda pa tudi sami rade volje svetujemo. Poleg vizualne všečnosti vsak prstan nosi tudi veliko čustveno vrednost, ki jo pari vtkejo v poročna prstana z gravuro. Naša velika izbira poročnih prstanov vsakemu paru omogoča, da najde tisto, kar želi. Če kljub veliki ponudbi svojih idealnih prstanov ne najdejo, pa seveda lahko tudi zasnujemo in izdelamo model posebej po njihovih željah.

Mnogi v zlatarnah iščejo darila za rojstne dneve, obletnice ipd. Kaj je po vaših izkušnjah tisto, za kar se najpogosteje odločijo?

Stranke se pri nakupovanju daril največkrat odločijo za nakit, primeren za vsakodnevno nošenje. Tako ga bodo lahko imeli obdarovanci vedno ob sebi in jih bo ves čas spominjal na ljubljeno osebo, ki jim ga je podarila. Ljudem pa tudi ogromno pomeni, da je darilo osebno, edinstveno, tako da se velikokrat odločijo še za osebno posvetilo v obliki gravure. Ob tem velja omeniti, da je gravura za ves nakit, kupljen v naših zlatarnah, brezplačna.

Kaj je tisto, kar vas je pri delu z nakitom najbolj prevzelo?

Vrednost nakita ni samo v njegovi ceni, tako kot nakit ni samo okras človeka. Prava vrednost nakita je njegova zgodba, ki se naknadno vtke v žlahtno kovino. Vtke se ljubezen moža, ljubimca, staršev ali pa si nakit podarimo kar sami, tako da nas opominja na našo ljubezen do sebe. Estetsko vrednost vedno dopolnjuje tudi simbolna, čustvena vrednost. Ni vse v razumu, včasih se moramo prepustiti čustvom in srcu, ki nas vodi. V naših poslovalnicah vedno svetujemo naslednje - ko nam pri izbiri nakita določen kos pade v oči in se vanj zaljubimo, je to tisto, kar največ šteje. In najlepše je, da se temu enostavno prepustimo.

Kočevska Zlatarna Aura bo četrt trgovina z nakitom in urami v okviru podjetja Čebelica d.o.o. Preostale tri trgovine se nahajajo v Novem mestu in Črnomlju, povezuje pa jih skupna zlatarska delavnica, kjer poteka proizvodnja lastnega nakita in nakita po naročilu, pa tudi servis nakita strank. Ponudbo dopolnjujeta tudi spletna trgovina www.zlatarna-aura.si in njena hrvaška različica www.zlatarna-aura.hr.

STORITVE ZLATARNE AURA:

- popravila in čiščenje vseh vrst nakita
- izdelava nakita po naročilu
- nizanje bisernih ogrlic in zapestnic
- lasersko graviranje in laserski razrez
- prebadanje ušes
- menjava baterij in paščkov na urah

PONUDBA ZLATARNE AURA:

- Poročni prstani iz zlata, srebra, jekla in titana
- Zaročni prstani z diamanti
- Zlat in srebrn nakit
- Analogne in pametne ročne ure
- Prodaja naložbenega zlata
- Nakit blagovnih znamk Liu.Jo, Vilmas, Rochet

ODKUP STAREGA ZLATA VSEH ČISTIN

ODKUP SREBRA

ZLATARNA
AURA

RENAULT MEGANE E-TECH

100% electric

prihranki v višini 10.000 €*
5 let jamstva**
8 let jamstva na baterijo**

*Akcijska cena za Renault Megane E-Tech 100% electric eequilibre E-V40 96kW standarda črni s prihranki v višini 10.000 €, ki vključujejo subvencije Elko sklada v višini 4.500 € ter popust na zalogo v višini 5.500 €. Velja samo za vozila iz zaloge. **Kupec prejme 5 let jamstva in 8 let jamstva na baterijo. V obdobju 2 let od nakupa vozila velja tovarniška garancija. Po preteku tovarniške garancije sledi 3 leta podaljšane garancije Renault oz. 100.000 km, kar koli se zgodí prej. Poraba energije: 15,5-16,1 kWh/100 km. Emisije CO₂: 0 g/km, doseg do 470 km po standardu WLTP, pri različici evolucion ER. Priljubljenosti si pravico do napak. Več informacij o ponudbi, nakupu in pogojih nakupa je na voljo na [renault.si](https://www.renault.si). Slika je simbolična. GA Adriatic d.o.o., Dunajska 22, 1000 Ljubljana.

Renault priporoča Castrol

[renault.si](https://www.renault.si)

AVTOHIŠA VRTIN D.O.O. Kočevje 21, 8340 Črnomelj
tel: 07 35 66 101, mob: 040 454 020

**SAMO 39 KM
IZ KOČEVJA**

**KONCESIJSKI
PREGLED
VIDA**

**HITRO IN
UGODNO
DO NOVIH
OČAL**

**KOMPLET
OČALA
ŽE ZA 59 €**

**GARANCIJA
NAJNIŽJE
CENE**

NAROČI SE: 01 893 14 86

OČESNA ORDINACIJA IN OPTIKA PUŠNIK NOVLJAN KOČEVJE

v trgovini Merkur Kovinar Kočevje

UGODNA CENA PELETOV

*Ne zamudite **NAJUGODNEJŠE** ponudbe peletov!*

- vrhunska kvaliteta
- 100% les iglavcev

www.kovinar-trgovina.si

TUDI NA SPLETU!

Odkrijte eleganco in zanesljivost: kaminske peči Lokaterm - vaša pot do topline in varnosti

Kaminske peči Lokaterm so plod slovenskega razvojnega znanja, proizveden v Creini. Ustvarjajo udobje bivanja mnogim uporabnikom širom Evrope, Skandinavije in Velike Britanije. Če iščete kvalitetno ogrevanje, ki združuje estetiko, varnost in trajnost, ste z nami na pravi poti.

- Najvišja kvaliteta
- Varnost na prvem mestu
- Slovenski ponos
- Nevtralen ogljični odtis
- Neodvisnost

KRPAN KERAMIKA 110

VINTGAR 120 A

VALVASOR KAMEN

TINJAN KAMEN

KRPAN KERAMIKA 160

ZAKAJ IZBRATI KAMINSKE PEČI LOKATERM:

- Estetska dovršenost
- Enostavna uporaba
- Dolgotrajna investicija

NOVO

KOKRA KAMEN

KOKRA 3S

PREDNOSTI:

- HITER IN UČINKOVIT ZAČETEK OGREVANJA
- MOŽNOST DOVODA ZUNANJEGA ZRAKA
- VISOK IZKORISTEK - MANJ STROŠKOV
- AVTOMATSKO ZAPIRANJE VRAT
- TESTIRANE V NEMŠKEM INŠTITUTU RRF
- SISTEM ZA AVTOMATSKO ČIŠČENJE STEKLA
- MOŽNOST VGRADNJE V NIZKOENERGIJSKE HIŠE

ŠE VEČ DODATNIH JESENSKIH POPUSTOV

Ne dovolite, da vas mraz preseneti. Odkrijte kaminske peči Lokaterm in si zagotovite tople, varen in okolju prijazen dom. S pomočjo našega KONFIGURATORJA si lahko sami sestavite peč glede na vaše potrebe in hitro pridobite ponudbo! Obiščite našo spletno stran ali nas kontaktirajte za več informacij o naši ponudbi. **Lepo vabljeni v prenovljeni prodajni salon v Kranju! S spoštovanjem, Ekipa Lokaterm**

Mirka Vadnova 8
4000 Kranj

www.lokaterm.com
E: trgovina@creina.si
T: 04/ 20 13 350

Gobov golaž

RECEPT

Sestavine

- 500 g različnih gob
- 0,2 dl olja
- 1 čebula
- 3 stroke česna
- ščep majarona
- 2 lovorova lista
- 1 žlička mlete paprike
- 1 žlica paradižnikove mezge
- sol
- poper
- 1 žlica kisle smetane
- 1 žlička kisa

Gobe očistimo in narežemo na rezine. Čebulo in česen olupimo in sesekljamo. V posodi segrejemo olje in na njem posteklenimo čebulo. Dodamo narezane gobe ter pražimo približno 10 minut. Dodamo sesekljan česen, majaron in lovorjev list ter pražimo še 5 minut. Zalijemo s približno 2 dl vroče vode, v kateri smo razmešali paradižnikovo mezgo in papriko. Golaž solimo, popopravimo ter pražimo še 30 minut. Pred koncem dodamo še kisko smetano in žličko kisa.

Recept pripravila Bojana Klepac

ZBIRANJE NEVARNIH ODPADKOV
z mobilno zbiralnico

Odpadna jedilna in motorna olja ter maščobe, barve, laki, čistila, razredčila, škropiva, pesticide, ostanke kozmetike, prehranskih dopolnil in druge nevarne odpadke boste lahko oddali v mobilno zbiralnico po razporedu:

KRAJ	ČETRTEK 28.9.2023	PETEK, 29.9.2023	SOBOTA, 30.9.2023	LOKACIJA
BANJA LOKA		9:15 - 10:15		pri ekološkem otoku
BREG			9:00 - 9:15	pri ekološkem otoku (trafo.)
BREZOVICA	11:30 - 11:45			pri tabli Brezovica, pri križišču
CVIŠLERJI (SPODNJI)	8:00 - 8:15			na avtobusnem postajališču
CVIŠLERJI (ZGORNJI)	8:30 - 8:45			pri ekološkem otoku
ČRNI POTOK		13:00 - 13:15		pri kapelici
DOLGA VAS		13:30 - 13:45		pri Gasilskem domu
FARA		8:00 - 9:00		na prireditvenem prostoru
GORENJE			13:45 - 14:00	pri ekološkem otoku pri kapelici
KLINJA VAS			13:15 - 13:30	pri Gasilskem domu
KNEŽJA LIPA	12:45 - 13:00			pri ekološkem otoku
KOČEVJE	14:15 - 16:00			pri športni dvorani
KOČEVJE		14:00 - 15:30		na parkirišču pri TUŠ-u
KOČEVJE			10:00 - 12:00	na parkirišču v Kidričevi ulici
KOČEVSKA REKA		11:30 - 12:15		pri Kulturnem domu
KOPRIVNIK	9:30 - 10:00			pri ekološkem otoku
LIVOLD	13:45 - 14:00			za trgovino
LOŽINE		15:45 - 16:00		na parkirišču pri Tušku
MAČKOVEC	9:00 - 9:15			v križišču na začetku vasi
MAHOVNIK			9:30 - 9:45	pri Gasilskem domu
MLAKA PRI KOČEVJU			14:15 - 14:30	pri kapelici
MORAVA		10:30 - 10:45		pri ekološkem otoku
MOZELJ	13:15 - 13:30			pri ekološkem otoku
KOBLARJI			8:00 - 8:15	pri ekološkem otoku pri barju
NEMŠKA LOKA	11:00 - 11:15			pri ekološkem otoku
NOVI LAZI		11:00 - 11:15		pri ekološkem otoku
PREDGRAD	12:00 - 12:15			ob Kulturnem domu
SLOVENSKA VAS			8:30 - 8:45	pri ekološkem otoku
STARA CERKEV			14:45 - 15:30	na parkirišču ob pokopališču
ŠALKA VAS			12:15 - 12:30	pri Gasilskem domu
ŠTALCERJI		12:30 - 12:45		pri Gasilskem domu
ŽELJNE			12:45 - 13:00	pri vaškem domu

KOTIČEK KOMUNALE KOČEVJE

KAM S STARIM APARATOM?

NEDELUJOČ STAR APARAT

odvrzi v najbližji sivo - zeleni ulični zabojnik za e - odpadke

ŠE DELUJOČ STAR APARAT

pa odnesi v kotiček za ponovno uporabo v ZBIRNI CENTER MOZELJ

Stari aparati **NE** sodijo med mešane odpadke
niti **NE** med embalažo, steklo oz. biološke odpadke.

POIŠČI NAJBLIŽJI
ULIČNI ZBIRALNIK ALI
ZBIRNI CENTER NA ZEOS.SI

#ŠE SEM UPORABEN!

VNETLJIVO

PLIN POD TLAKOM

ZDRAVJU ŠKODLJIVO

STRUPENO

JEDKO

OKOLJU NEVARNO

EKSPLOZIVNO

OKSIDATIVNO

ŠKODLJIVO / DRAŽLJIVO

PARTNERJI PROJEKTA LIFE18 GIE/SI/000008 LIFE SPODBIJAMO E-KROŽNO

NAROČNIK OGLASNEGA SPOROČILA: KOMUNALA KOČEVJE

Poklic bibliotekar

Zaposleni Knjižnice Kočevje smo se 7. septembra prvič udeležili Festivala poklicev v športni dvorani, kjer smo osnovnošolcem in srednješolcem predstavili poklic bibliotekarja.

Kaj sploh počne bibliotekar v knjižnici?

Študij bibliotekarstva poteka na Filozofski fakulteti v Ljubljani na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo, smer Bibliotekarstvo in informatika. Po končanem študiju na 1. stopnji lahko pridobimo naziv diplomirani bibliotekar in študij lahko nadaljujemo na magistrskem (2. stopnji) in doktorskem študiju (3. stopnji). Za delo v knjižnici pa je nujno treba opraviti še strokovni bibliotekarski izpit v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani – NUK. Več o poteku študija in o strokovnem izpitu si lahko preberete na spletni strani Filozofske fakultete in NUK-a.

Vsaka knjižnica ima svojo knjižnično zbirko (knjižno gradivo, neknjižno gradivo in serijske publikacije). Bibliotekar skrbi, da to zbirko gradi in jo dopolnjuje, to pomeni, da knjige nabavlja, pregleduje ter odpisuje zastarele ali uničene knjige. Vse knjige so katalogizirane v knjižničnem katalogu COBISS in opremljene s posebno nalepko, ki nam pove točno lokacijo knjige.

Foto: arhiv Knjižnice Kočevje

Bibliotekar pa vpisuje tudi člane, jim svetuje, pomaga pri iskanju želenih knjig in podaja različne informacije. V knjižnici pripravljamo različne projekte, dogodke in razstave. Bibliotekar sodeluje pri organizaciji dogodka, pripravi vabil, pogovoru z avtorji, vodenju dogodka. Skrbi tudi za spodbujanje branja, informacijsko opismenjevanje in delo z ranljivimi skupinami. Ukvarja se tudi s posebnimi zbirkami (Rastoča knjiga, Domoznanska zbirka), objavlja v medijih, izdaja kataloge, publikacije in različne bibliografije. Pripravlja različne statistike, poročila in načrte.

Delo bibliotekarja v knjižnici je zelo pestro in razgibano. Ker mora biti bibliotekar vse skozi na tekočem z novostmi, je pomembno, da se ves čas službovanja tudi izobražuje. Bibliotekarji se udeležujejo različnih predavanj o novostih v stroki in izmenjavi dobrih praks. Dober bibliotekar rad bere, veseli ga delo z ljudmi, je iznajdljiv in prilagodljiv ter organiziran in ustvarjalen.

Dolores Brunec

Kočevska je časopis Občine Kočevje, vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 1955 • Kočevska, št. 91, september 2023 • Naklada 6500 izvodov • Gospodinjstva na območju občine Kočevje jo prejmejo brezplačno • Izdajatelj: Občina Kočevje, Ljubljanska cesta 26, 1330 Kočevje / zanj župan dr. Vladimir Prebilič • Odgovorni urednik: Žarko Nanjara • Oblikovna zasnova, prelom in priprava za tisk: WooCHE, oblikovanje, Marko Vovk, s. p. • Lektorica: Saša Erjavec Kobe • **Kontakt: info@kocevski.si • Časopis Kočevska, Ljubljanska cesta 26, 1330 Kočevje** • Trženje: Matej Kosten, 040-652-837, matej.kosten@kocevski.si • Tisk: Tiskara Zagreb d. o. o., Radnička cesta 210, 10 000 Zagreb • Ponatis celote ali posameznih delov in njihova uporaba v drugih medijih je dovoljena le s predhodnim pisnim dovoljenjem izdajatelja. Uredništvo si pridržuje pravico sprejeti v objavo ali zavrniti poslano gradivo v skladu s svojo uredniško politiko. Pridržujemo si tudi pravico spreminjanja naslova ter krajsanja člankov. Kadar gre pri naštetem za večje spremembe, se bomo skušali posvetovati z avtorjem, vendar je končna odločitev naša. ISSN številka tiskane izdaje: 2591-0744; ISSN številka spletne izdaje: 2591-07a52

KNJIŽNICA KOČEVJE PRIPOROČA

Rosella Postorino

Samo ljubil sem te

Hiša knjig, 2023

Od avtorice mednarodne uspešnice Hitlerjeve pokuševalke Roselle Postorino imamo nov roman *Samo ljubil sem te*. Zgodba je umeščena v obdobje krvave vojne, ki je divjala v srcu Evrope. Avtorico so navdihnile resnične zgodbe iz leta 1992, ko so se nad Sarajevo zgrinjali 'temni oblaki', bombe, ki niso nehale padati. Kruta resničnost tri otroke prikrajša za vse, kar jim je ljubo, prikrajša jih za dom in otroštvo. Omar hrepeni po mami, od dne, ko ga je iz njenih rok iztrgala granata. Nada se bori s strahom, da bodo njenega brata poslali na fronto in da lahko v vojni umre. Tu je še 13-letni Danilo, ločen od svoje družine. Beg iz obleganega mesta se zdi najboljša rešitev in tako jih nekega julijskega jutra posedejo na avtobus in otroci odrinejo proti Italiji, z njimi pa obup in strahovi, kako živeti daleč stran brez domačih, ljubezni in varnega objema. Omar, Nada in Danilo odraščajo sami, boreč se za lastno življenje, in tako spletejo trdno, a težavno vez. S svojo povezanostjo rešijo drug drugega, ta vez pa jih bo povezovala vse življenje. To je zgodba o odraščanju, izgnanstvu, vojni in trpljenju, hkrati pa je tudi zgodba, ki nam pokaže, kako močna je lahko želja po življenju.

Daria Bignardi

Popolna akustika

Mladinska knjiga, 2015

Popolna akustika je roman o medsebojnih odnosih in pomembnosti drobnih stvari. Zgodba o razpadajočem zakonu je v pričujočem romanu izpovedana iz ust moškega. Po 13 letih zakona Arna, uspešnega violončelista v orkestru milanske Scale, nenadoma zapusti razočarana žena Sara, prva in edina ljubezen njegovega življenja. Pustila je samo kratko sporočilo, da potrebuje samoto in naj je ne iščejo. Tako Arno čez noč ostane sam s tremi otroki in takrat se zave, da o svoji ženi pravzaprav ne ve veliko. Po pogovorih z ljudmi, ki so bili Sari blizu, njenim očetom, sorodnico in nekdanjimi prijatelji, se pred Arnom razgrne tragična preteklost krhkega in občutljivega dekleta, ki možu ni upalo razodeti svojih stisk in skrivnosti. Roman je tankočutna pripoved o nekem zakonu, kjer pomanjkanje komunikacije vodi v odtujenost in razpad ljubezenskega razmerja.

"V teh mesecih sem se zavedel, da je nisem nikoli dobro slišal in videl, kot mi je sama večkrat rekla. Skoraj bi lahko rekel, da jo bolje slišim in vidim zdaj, ko je ni."

Marko Juhant

Dva Gorenjca o šparanju

Elementum-AG, 2019

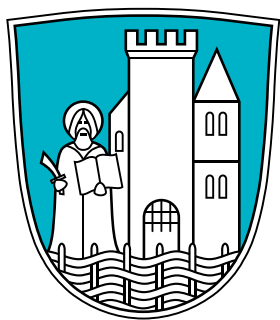
Knjiga, neke vrste priročnik, je delo dveh avtorjev, to sta specialni pedagog Marko Juhant in premoženjski svetovalec Pavel Rihtaršič. Že sam naslov nam da slutiti, da bo branje poučno in živahno, pridobili pa bomo napotke, kako ravnati z denarjem in premoženjem. Knjiga je razdeljena na dva dela, en del govori o tem, kako naj s premoženjem bolje ravnamo odrasli, v drugem delu pa so navodila, kako otroke navadimo, da oni bolj premišljeno ravnajo z denarjem. Npr. kaj storiti, kadar otrok reče "Vsi imajo, le jaz ne!" Kako je z žepnino; kako s prvim otrokovim računom; ali je šparanje potrebno? ... Priročnik je prijazen vodnik do finančne pismenosti za vso družino.

Martina Peštaj

Polžek Oli svetuje

Mladinska knjiga, 2023

V slikanici so zgodbe o odnosih, čustvih in različnih prilogah, ki so odlične za pogovor z otrokom, da lažje razreši in prebrodi situacije – težave, v katerih se nemalokrat znajde. Vseh 19 zgodb je privlačno ilustriranih in opisujejo prizore iz vsakdanjega življenja. V vsaki od njih pa vedno nastopi polžek Oli, otrokov zaveznik, ki zmeraj najde pravi odgovor na težavo. Ko se težava pojavi, polžek Oli zleze v svojo hišico, v kateri dolgo razmišlja, preden se mu porodi dobra zamisel kot rešitev. Tako Oli tudi starše uči potrpežljivosti, vztrajnosti in spoprijemanju z različnimi starševskimi izzivi in močnimi čustvi. Otroci pa velikokrat potrebujejo samo majhen nasvet in velik izziv postane velika zmaga. Ko pa jih Oli vidi zadovoljne, je najsrečnejši polžek na svetu. Poskusite in skupaj z otrokom preizkusite Olikeve predloge in se veselite preproste in uspešne rešitve problema.

OSREDNJA PRIREDITEV OB PRAZNIKU OBČINE KOČEVJE TU, KJER SEM DOMA

S PODELITVIJO OBČINSKIH PRIZNANJ, NAGRAD IN PLAKET

TOREK, 3. 10. 2023 | 19.00 | ŠPORTNA DVORANA KOČEVJE

Kulturni program: – Združeni osnovnošolski pevski zbori
– Trio Vivere

Slavnostni govornik: – župan dr. Vladimir Prebilič

DOGODKI OB PRAZNIKU OBČINE KOČEVJE 2023

PONEDELJEK, 2. OKTOBER

**Simpozij ob 80. obletnici Zbora
odposlancev v Kočevju**
Pokrajinski muzej Kočevje, ob 10.00

Organizatorja: Pokrajinski muzej Kočevje in Filozofska
fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za zgodovino

4., 5. IN 6. OKTOBER

**Muzejske minute: 80. obletnica Zbora
odposlancev v Kočevju**
Pokrajinski muzej Kočevje, 8.00–12.00

Organizator: Pokrajinski muzej Kočevje

PETEK, 6. OKTOBER

**Koncert Partizanskega pevskega zbora ob
80. obletnici Zbora odposlancev v Kočevju**
Športna dvorana Kočevje, ob 18.00

Organizator: Združenje borcev za vrednote NOB Kočevje

TOREK, 3. OKTOBER

**Dan odprtih vrat v Plesnem
klubu Jasmin**
Ljubljanska cesta 7a, 17.00–21.00

Organizator: Plesni klub Jasmin

SREDA, 4. OKTOBER

**Javno vodstvo po razstavi
Hommage Milanu Butini**
Likovni salon Kočevje, ob 10.00

Organizator: Pokrajinski muzej Kočevje

ČETRTEK, 5. OKTOBER

**Otvoritev in razglasitev
Prastolov 2023**
KCK Kočevje, ob 19.00

Organizator: Festival Iesa

SOBOTA, 7. OKTOBER

**Promenadni nastop
Vesela jesen**
Mestna ploščad, ob 11.00

Organizator: Kočevska godba

SOBOTA, 7. OKTOBER

9. Šmalcljev večer
Pred Šmalcljevo rojstno hišo
v Predgradu, ob 17.00

Organizator: Kulturno športno društvo
Predgrad

SOBOTA, 14. OKTOBER

**Slavnostni prevzem nove
gasilske avtolestve**
Mestna ploščad, ob 11.00

Organizator: Gasilska zveza Kočevje

PONEDELJEK, 16. OKTOBER

Temeljni postopki oživljanja
Pred Tržnico Kočevje, ob 11.00

Organizator: OZRK Kočevje in Gimnazija
Kočevje

**Ne pozabite mojstrov,
domoznanska razstava
ob 160-letnici rojstva akad.
slikarja kočevskega rodu
Michaela Ruppeja**
Knjižnica Kočevje, ob 18.00

Organizator: Zavod Kočevski rog

TOREK, 17. OKTOBER

Dnevi dediščinskega turizma
Koprivnik, od 10.00 dalje

Organizator: Zavod Nesseltal Koprivnik

SREDA, 18. OKTOBER

Pozdrav otrokom
KCK Kočevje, ob 17.00

Organizator: KUD "Jazbec in partnerji"

ČETRTEK, 19. OKTOBER

**Javno vodstvo po razstavi
Hommage Milanu Butini**
Likovni salon Kočevje, ob 18.00

Organizator: Pokrajinski muzej Kočevje

SOBOTA, 21. OKTOBER

Dan dolgovaških gasilcev
Gasilski dom v Dolgi vasi,
ob 9.00

Organizator: PGD Dolga vas – Kočevje

PONEDELJEK, 23. OKTOBER

**Ples skozi čas – nastop
PS Zimzelenke**
KCK Kočevje, ob 18.00

Organizator: Društvo upokojencev
Kočevje

SREDA, 25. OKTOBER

**Prodajna razstava ročnih
in umetniških del**
Tržnica Kočevje, ob 9.00

Organizator: Društvo invalidov Kočevje

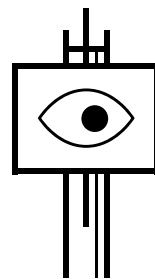
Mednarodno srečanje invalidov
Marof, ob 13.00

Organizator: Društvo invalidov Kočevje

DO 31. OKTOBRA

**Slikarska razstava Sama
Černača: Portreti dreves**
Mala galerija Knjižnice Kočevje

Organizator: Knjižnica Kočevje

2023
LETO
MILANA
BUTINE

Organizatorji dogodkov si pridržujejo
pravico do sprememb programa in
odpovedi prireditev.